ՀԱՅԿ ՏԱՐԻ ԹՎԻ 2787 — ՈՒՐԲԱԹ — 1831 ՐԷՊԻԼ ԷՎԷՏ 29 — 1313 ՄԱՐՏ 1 — 14 ՓԵՏՐՎԱՐ

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒՆ ԱՄԷՆ ԳՈՐԾԻՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԳԱԼԱԹԻԱ ՍԱՂՄՈՍԱՅԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՏ ՀԵՏՆ ՏԲՈՒԻՐ

Մանկական Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس قرید
اداره خانهسی باب عالی جادهسنده نومره ٤٥

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԵԱՆ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌԱՄՍ.
Գոլոյոյ համար	80 Ղշ.	45	25 Ղշ.
Դուռանները համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Սակ մէնեսի համար տողը 5 դրշ., մէկ անգամի դրութիւնը ծանուցմանց համար
ՍՆՆՏԻՒՈՐ ՀՍԵՍԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԻՆՉՈՒ Կ'ՈՒՇԱՆԱՅ...

Անոնք որ կը վարեն Պալքաններու ճակատագիրը, անոնք՝ որոնցմէ կախում ունի աշխարհի խաղաղութիւնը, ժողովուրդներու բաղդը, Պալքանեան կ'ենթադրին նախօրեակին ինչ հեռնարկ ըրին արիւնհեղութեան առաջքը առնելու համար, ու երբ Ռումելիոյ մարդկային բիւրաւոր զոհերու սպանդարան մը դարձած է, ինչ կ'ընեն այսօր։

Ոչինչ գրեթէ։

Պատմական Եւրոպական Թուրքիոյ մէջ երեք հրաբուխ կայ այս միջոցին, մին արդէն բռնկած է և իր աւերները կը գործէ հնգեակ բերաններով (Թուրքիա, Պուլկարիա, Գարատաղ, Սերպիա և Յունաստան), միւսը բռնկելու նշաններ ցոյց կուտայ. Ալպանիան է այն, իսկ երրորդը արդէն հրաբերան կը փնտռէ ժայթքելու համար, Ռումանիան է այն։

Եւրոպա իր հրշէջի անփոյթ դիրքին մէջ է միշտ և լուռ հանդիսատեսը այն եղեռնին, որ գործուած է և այն եղեռներուն որոնք պիտի գործուին։

Ինչո՞ւ կ'ուշանայ... յաղթանակելու քաղաքակրթութիւնը բարբարոսութեան նախիներուն, ինչո՞ւ կ'ուշանայ հաշտութիւնը որ նախադուռն է աշխարհի խաղաղութեան։

Որովհետեւ Սրեմուրք կը տարակուսի թէ՝ արդեօք մերձաւոր Արեւելքի աւարին հաշուեյարդարութեան վայրկեանը հնչա՞ծէ։

Որովհետեւ դիւանագիտութեան երեք գլխեան երկու վիշապները չեն սահմանած թէ թաթի ինչ ծաւալով պիտի առնեն իրենց աւարը և չեն որոշած այդ աւարին քանակն ու որակը։

Որովհետեւ անոնք տակաւին չեն որոշած թէ՝ արիւնով գնուած և հերոսական զոհաբերութիւններով տրուած դժբախտ հողամասերու մասին ըլլիք դասավարութեան մէջ կանանչ սեղանին շուրջ դասաւորի ինչ դիրք պիտի բռնեն։

Որովհետեւ Երրեակ համաձայնութիւնը և Երրեակ զինակցութիւնը իր վերջին և տեւական ձեւը ստացած չէ տակաւին, և հետեւաբար Եւրոպայի հաւասարակշռութիւնն է որ խնդրոյ առարկայ կը դառնայ Պալքանեան պատերազմի այս օրերուն։

Եւրոպայի դիւանագիտութեան նժարը, որուն մէկ թաթը Երրեակ համաձայնութեան և միւսը Երրեակ զինակցութեան կը պատկանի, ո՞ր կողմը պիտի ծանրանայ յաւելումովը նորակառոյց կայսրութեան մը, զոր պիտի կազմեն խիստ հաւանաբար Պալքանի դաշնակից պաւ պետութիւնները, այսինքն Պուլկարիա, Սերպիա և Գարատաղ։ Եւ որովհետեւ Երրեակ համաձայնութիւնը ամենէն աւելի իրաւունք ունենալ կը կարծէ իրեն ձգելու այդ նորակառոյց կայսրութիւնը, Երրեակ զինակցութիւնը (Գերմանիա, Աւստրիա և Իտալիա) է որ իր ապագայի մասին տագնապալից դիրքի մէջ կը գտնուի, և հոս է որ ռումանական հարցը կը ցցուի իր բովանդակ սատկութեամբ և Յունաստանի կարեւորութեան հարցը Միջերկրականի մէջ կարեւոր պետութիւն մը ըլլալէ վերջ։ Ռումանիա յոյժ նշոյլ մը կը ներշնչէ Երրեակ զինակցութեան և Յունաստան ապագայ յենարան մը ըլլալու յարմարութիւն ցոյց կուտայ։

Գերմանիա, որ Երրեակ զինակցութեան խարիսխը և կորիզը կը կազմէ, և որուն ուսվիրան է, գիտնալով որ՝ ուշ կամ կանուխ Աւստրիա պիտի կազմալուծուի իր ցեղագրական ստորաբաժանումներուն տեսակէտով և Իտալիա՝ հակելու տրամադիր է ամենայն իրաւամբ դէպ իր լատին ցեղակիցը՝ Ֆրանսա, ինք պիտի մնայ տառանձին և կղզիացած՝ Եւրոպայի մէջ։

Ուստի ան հեռաւոր այդ ահռելի վտանգը և լքուն վիճակը աչքի առիւ ունենալով կը դիմէ դիւանագիտական ամենանուրբ և թունաւոր զէնքերուն ու կը ջանայ ուշացնել ռումանո-պուլկար վէճին լուծումը և միանգամայն Թրքо-պալքանեան պատերազմին վախճանը, հետեւաբար խաղաղութեան վերահաստատումը։

Գերմանիա ինչ կ'ուզէ չահիլ ասով։

Ան՝ նկատելով որ Միջերկրականը արդէն անցած է և կամ անցնելու վրայ է Երրեակ համաձայնութեան ազդեցութեան, (եթէ նկատի չառնենք իր առժամեայ զինակցին՝ Իտալիոյ ազդեցութիւնը Միջերկրականի մէջ), կը ջանայ հնարագիտութեամբ մը իր կողմ առնել Յունաստանը, նոյնիսկ լուռ հանդիսատեսը ըլլալով Յունաստանի կողմէ Սելանիկի գրաման և իւրացման՝ հակառակ Աւստրիոյ կարծեցեալ իրաւունքին և բաղձանքներուն։

Գերմանիա այս յաղողութիւնը ձեռք բերել կ'ակնկալէ թշնամութեանց երկարաձգումովը, և նոյնիսկ կը աքնի առիթը ստեղծել բռնկցնելու հելլէնո-պուլկար խոր տարբերութիւնը։

Երրեակ զինակցութեան այդ առաջնորդը պատերազմին երկարելովը կը սպասէ որ տկարացած Թուրքիոյ դէմ զօրաւոր Պուլկարիա մը և կամ պալքանեան զօրաւոր պաւ կայսրութիւն մը հիմնուելուն արդէք ըլլայ, պատերազմի մէջ յոգնեցնելով Պալքանեան Երրեակ պաւները։ Չանելով միանգամայն ձգել Ռումանիան պարտասած Պուլկարիոյ վրայ ալ աւելի տկարացնելու համար զայն և ուժովցնելու Ռումանիան՝ հաւանաբար ապագայ իր զինակիցը։

Գերմանիոյ այս հեռաւոր նպատակին իրագործման համար ի գործ դրած հնարամտութիւնները ի դերեւ հանելու համար Երրեակ համաձայնութիւնն ալ իր կարգին կը սիրալի դիւանագիտական հնարամտութիւններու դիմել, որով Պալքաններու մէջ զէնքով սկսուած ու տեւող պատերազմը Եւրոպայի կեդրոնը կը փոխադրուի։ Հոն երկու խմբակցութեանց ներկայացուցիչները՝ Անգլիա և Գերմանիա՝ «սադրանա» կը խաղան. այդ խաղին աւարտելուն պիտի իմնէ Պալքանեան ողբերգութեան վերջին վարագոյրը։

Մենք այսպէս կը մեկնենք այն կատաղերգական դիմումները, զորս մեծ պետութիւններ կը կատարեն մերթ Թուրքիոյ և մերթ Պուլկարիոյ մօտ Թրքо-պալքանեան պատերազմին վախճանին համար, և մերթ Պուլկարիոյ ու մերթ Ռումանիոյ մօտ ռումանո-պուլկար վէճին կարգադրութեանը համար։

Այդ դիմումներուն ապարդիւն մնալը ենթադրել կուտայ թէ ասոնք լոկ ձեւակերպական են, նպատակ ունին խաբելու քաղաքակիրթ հանրային կարծիքը և վարագուրելու իրենց թագուն նպատակը, որ է պարզապէս ապագայ չահերու դեւտիններ ստեղծել։

Հաշտութիւնը կ'ուշանայ, որովհետեւ դիւանագիտական սեղանին վրայ վարագոյրին ետեւէն բուն հաշտութիւն բերողներն են որ կը պատերազմին։

Եւ ո՞վ արդեօք այս վերջիններուն խաղաղութեան ձիթենին պիտի բերէ։

ԹՈՂ ՉՔԱՆԴԵՆ, ԲԱՒԱԿԱՆ Է

Կ'ըսեն թէ չենք մը չմնալու համար հարկ է փչենել. բարեկարգելու համար պէտք է փոփոխիլը զգենել և նորահիմ սկսիլ։

Տարբերական ճշմարտութիւն մը է այս. բայց չեմ գիտեր թէ ո՞րչափ յարմար Թուրքիոյ համար։

Ապականութեան և անբարոյութեան մթնոլորտ մը եղած է այս երկրին վարչական կացմը, և զայն մաքրագործելը արմատական խորտուտի, բոցեղէն մկրտութեան կարօտ է։

Սակայն ո՞ր ձեռքը պիտի կրնայ այդչափ քաջ և գեղեցիկ ելլալ, ո՞ր միտքը ճ՛նդեսի արգարակորով է դերազանց։

Իմ կարճ փորձառութիւնս այս մեկնելի մէջ չատ պարզ է և յստակ։

Եթէ հարկ է փչցնել՝ ինչո՞վ վերանչենք։ Այս նորոգութիւնը պիտի նմանի հին մեքենային կարգելովը նոր մեքենայ չնելուն։ Մեքենագէտ չեմ, բայց կրնամ զուշակել թէ ինչ կրնայ ըլլալ արդիւնքը։

Եւ յետոյ, ազգասէր հարիւն է մարը։ Խորխոլ անակ մը ունի. եթէ ամբողջովին փչուն՝ ինչպէս չինի պիտի գայն. դեռ չունի, տաղտ չունի, գործիք չունի։ Եթէ չփչցնէ՝ անա՛ տակաւ առաւ անբնակելի և սպառնալից կը դառնայ առնիքը։ Ազգասէր տակաւ մէջին համարն կը ջանէ ասոր, օր մը գլուա մը կը փչուի՝ ան կը նորէ, ուրիշ օր մը գիրան մը կը փոխէ, քանի մը օրէն քիչ կ'ամրացնէ։ Եղածը դէնէ կը պահանուի և կը վերապրի աշխատանքի կամքին տակ։

Գէնէ ազգասէր այս հարիւր կատարելագործ չորս տարիէ ի վեր։ Մասամբ այո՛, բայց դեռ անտանելի գործ կայ որ դեռամի կարօտ չէ և տակաւ տեղի չունենար։

Ծառ տարիներով կարելի է մանրամասնել վարչական բոլոր մակարոյծ ձեւերը։ Այն անգամ ա՛յլոյսի մը կը խորհրդածեմ երկրագործական նախարարին մէկ յայտարարութեան առթիւ։

Նախարարը Եւրոպական մաքով և բարի կամքով պետական ամէ՛ն երդումի երբեմի գնահատուած կատակելը ձեւալ դէլ—օգնած է գործի՝ քիչ մը կեանք ու ոգեւոր ներարկելու համար մեր երկրագործութեան անարեւ և հզոր մարմնին մէջ։ Բազմաթոյնի ծրագիրներ և գեղեցիկ խէալներ ունի նախարարը։ Թէ բաղդ պիտի ունենայ գոնանք գանէ չատ ամենն կերպով գործադրուած տեսնելու, քանի որ ամէն նախարար փոխուն ծրագիրներու կը ձեռնարկէ, բայց ծրագիրները չատարած արդէն իսկ կը տեսնենք թէ գլուսարկ է աթաուն։ Այս մասին չեմ ուզեր խօսիլ։

Միայն, ինչ որ նշմարելի է նախարարին եւրոպական ծրագիրներու և գեղեցիկ նորութիւններու համար եռանդն է։

Երկրագործութիւնը քաջալերելու համար այլազան խորհուրդներ, իւրաքանչիւր գիւղի յատուկ անասուններ յատկացնել, ծառաշինութեան հանդէսներ կազմակերպել...

Ահա հոս է որ երեւան կուգայ վարչական չընթանք անդիտութիւն, այլ մեղանչում։

Մեր երկրագործները ցեղապրի ձեւով քաջալերելու միջոցները քարտարմին կը պակսին մեզի։ Հիմա մեր գիւղացիներուն գործը պիտի ըլլայ խորին թէ՝ ինչպէս կրնանք աւելի քաջալերում մը նեղարել զանոնք։ Մրցանակներ, քնինիներ, մեքենաներ ձեր կողմ. ասոնք մեր գիւղացիներուն իրենց արմատքը և կաթնեղէնը փոխադրելու, քաղաքները ծանրանալ միջոցը և տեսնենք մեծագոյն քաղաքները, մրցանակը անոր համար։ Ադամական բաներ է եղեր կամ չեղեր, ձրու թրիք է եղեր կամ արհեստական աղբ, առանց ա՛յնչ տարբերութիւն ունին հիմա երբ գիւղացին իր երկու բան ուսիլդ ցոքնը չի կրնար նախել։ և իր ան ու կապը քաղքն չի կրնար առնել՝ գէթ կարգութեան ամենէն սառակ չընչէն՝ ձրան երեք ամրոնորուն։ Ազատեցէ՛ք գիւղացին իր ընակարէն պաղարանի վիճակէն ուր ինքած է, և ան ինքնաբերաբա՛ր պիտի թեթեւանայ նոր դրութեանց հանդէպ իր նախապարարումը։

Նախարարը հարկ չկայ որ մշակը քաջալերելու և երկիրը օգտագործելու համար Ամերիկայի, Եւրոպայի գիմ։ Թո՛ղ արդիւնի գիւղացին փլուզումը՝ ատատանոյդին երեսին։ Կանոնաւորութիւնը բերելու առաջնորդ-քաջանի վրայ հաղիւ մէկը կրնդունի իր գանձին մէջ, մինչ ժողովուրդը կասայ ուրեմն մէկ։ Այնինչ իր ուրբ երկրագործը կասայ հարիւրին տասներկու մինչ պետական ամառանը կը մտնէ հարիւրին վեց-հոսիր։ Մնացածը կը գրպանեն, կը կողոպտեն միւլթէդիմները։ Նախարարը թո՛ղ ինչէ աշարին վարձակալութեան ձեւը, հիմա իր առանէն աւելին թո՛ղ ասէ ուզածի երկրագործէն և անա երկրագործը իր տրանը պիտի կանդնէ ու պիտի պաշտէ զայն։

Ցեռոյ հուզան անասուններ։ Նախարարը օրէնք կը դնէ որ ամէն մարդ ուրեկան հինգ ծառ անկէ։ Ահիկա բառատեղծութիւն մը է, իրական, բարեխառն քերթուած մը։ Բայց կեանքը և մանաւանդ մ'ը երկրին կեանքը՝ ո՞րքան ընդունակ է բառատեղծութիւններու...։ Անոգին անասունները երկիրով քանդող, տապարներով զարդող ամբիշները պիտի ճանչանն այդ օգտակար, դրական բառատեղծութիւնը։ Մեր գիւղացին անասուն կը մնայ թնամիի մը պէս։ Իր միակ ենին է կարելի եղածին չափ չօգտուիլ չառաւելել, դրացին բան չի ձգիլ և նոյն իսկ երկրագործն օգտագործելու համար ձեռք բերել առաջնակարգ ծառերը։ Առազի ծառը չվարանիր փչելու ամէնէն կամ պարզ վառելանիւթի համար, և նո՛ր նիկ պարզապէս քանդելով այդ տեղը արտ չինելու մարքով։ Գիւղական յատուկ անասունները (պոթոյրը) արտասանաններ են։ Հանդեսը կը վատ, կը փթթէ ու կը ծռի՝ սերմանելով անոր։ Եւ կասայութիւնը հանկանակ օրինական ուժ ունենալուն՝ ա՛յ մէկ բան կընէ, ա՛յնինչ կրնայ ընել ասանց։ Շատ անասուններու մէջ գաղթականներ գտնուած են, անուսի այդ ուսանիները՝ որոնց սանդանուն ակ կը լսին, ուզածնուն պէս կը կարին ու կը թափին։ Երկրագործական նախարարութիւնը անոնց ալին խրատիլակ մը է միայն՝ վախկոտ ծրնդուկները հեռանելու։

Հարկ չկայ որ նոր անասուններ արնուն ժողովուրդը խարազանով լեռներու ապուի ֆան տնկելու համար։ Թո՛ղ քանդել չանան՝ եղածները չա՛ռ իսկ են մեզի։ Խարազանը թո՛ղ գործածուի քանդող գիւղացին անասուն գտնելու համար և ա՛յ թէ հոն ասանելու։

Դեռ երկու տարի չկայ, անասունին հրահանգ մը հրատարակեցաւ որ կարգիլեր նոյնիսկ ճիւղ մը կարելի։ Բաղէք ամբողջ Թուրքիոյ երկու ամբողջ դասական տարեգրութիւնները և հաւատացէ՛ք որ, տասը հոգի իսկ կարելի է դասապարտուած չեն՝ անասուն քանդման, հրկիզման համար։ Թնենէ՛ք անասունները և վճռակաբար հարիւր հազար արտավար անասուն քանդուած պիտի գտնէք, հարիւ՛ր հազար արտավա՛ր զոր աւելցնելու համար հարկ է որ հարիւր հազար հոգի քսա՛ն տարի աշխատին ու սպասեն։

Ո՛վ ծիծաղելի օրէնք...

Արդեօք նոյն բաղդը պիտի ունենայ նոր, գեղեցիկ ծրագիրն ալ։ Դժբաղդաբար կը հաւատամ այդ բանին։

Ան՝ ասոր համար է որ կը թեմ թէ նորանասուն բաներու ոյնոյն պէտք չունինք մենք։ անկարող ենք հիմնել չի՛նել ամէն բան։ Եթէ վատնդ արգելնք—և խելացի մարդուն դորը ա՛յս պէտք է ըլլայ—արդէն իսկ չահած կ'ելլանք։

Թո՛ղ չքանդեն, թող չի կարենան քանդել, բաւական է։

Ֆ. Խարտաս

ԿԱՐԵՒՈՐ

Թերթիս շրջանն է Վարդ. պարծանայ Պետրոս Լգ. Վանան, Սեւ ծովի գծով մեկնեցաւ Կիլիան, Օրաս, Տրապիզան, Սամսուն և բոլոր կարեւոր նաւահանգիստներէ վերջ Անատոլուի ներքին գաւառները Գարահիսար, Սաս Ծէրեր, Ամրակիր, Խարբերդ, Սըվաղ, Բօգաթ են. Մանդուվիի գործակալներն և բաժանորդներն գործերով զբաղելու համար։ Կը խնդրենք մեր բոլոր բաժանորդներէն ամէն տեսակ դիւրութիւն և գործակցութիւն ընծայել մեր ներկայացուցիչներուն։

ԻՂԶԱՍ

Լուսնակը շրջագիրն կը ճեմէ ծաւալ երկինքի կուրծքին վրայ, և իր փայլին առատութիւնը կը ծածկէ աստղերը ալ-քերէն։ Մարդ հանդարտ է դարաւոր գեղեցիկի մը նման, ուր կեանքեր կան յաւիտենական լռած։ Սակայն տեսարանին այս կատարեալ ներդաշնակութիւնը արդեօք չի խանգարիր։ Առանձին չեմ այսօր։ իմ մէջս կ'ապրին զարթեալ բոլոր մեռածներ, բոլոր ազգ հայերուս իդեալները։ Դարերու մէջէն ցեղիս վերածնունդին թոյլը կ'երեւի և զգացումներուս ալիքներու խանդաղատանքով կ'զարգացայ անոր վրայ։

Ճիշտ նիմա մտացի դարերու ծովացած ատատանքը։ Վերի գերեզմանին վրայ լուսի շղթեր կը թափին, և գիշերներու կոյսերին վերապրումի տենչը դուրս կը պարկայ։ Մեռած հայերու են անոնք, պիտի վերակենդանացնեմ վիրնը գոնէ մէկ բաղէ դիտելու համար բարդուած հայրենիքի արեւը։

Դիրքերու միջեւ ուրուականներ կան արագօրէն շրջան կ'ընեն, և իւրաքանչիւրը կիր մը կ'ուսայ ցնդիս ատատանքի վերջին ատանէրին։

Արեւելքի մէջ կարմիր լոյս մը կ'երեւի և խաւարը տանջատայ կ'սկսի։ Անդանդներ կան, մութքարներ ալ կան, չա՛ռ չա՛ռ են անոնք։ Աւերը հազար տարիներու մեռամեայ նեղութիւններուն մէջ անցեալին ատատանքը կ'սպասի, և ատպագայի լուսատու նոյնը կը ծի արցունքով խառն։

Ցօրտոյ լոյսը արցունքին մէջ թրջեցան։ Մարմնացած ատատանքն է ան, արիւնոտ ցեղիս մարտերու զաւակներուն։

Լոյսը կը ծաւալի ու կը թափի խորանի մը մէջ, ուրկէ աշխատանքով մէկը ատատած քարերը դուրս կուգան։

Ցեղիս վերածնունդին իդեալներուս անհունութիւնը մէջ խաւար կը դառնայ և կը ժանեամ անցեալին արիւնը, որ լուսին մը գծած էր կարմիր վրայ։ Կարմիր լոյսը խալ մը կիսուերի և ճակատս գարդարելի անով։

ՍԻՐԱՆՈՇ

«ԻՆԹԻԹԻԱԼ»Ի ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ

«Թազվիմ Վէքայի» հրատարակեց հետեւեալ ամսական օրէնքը անչարժ ընտանեանքներու փոխանցումներուն (ինթիթալ) նկատմամբ։ Իր կարեւորութեան պատճառաւ նշմարութեամբ կը թարգմանենք այս օրէնքին արամադրութիւնները։

Յօդուած 1.— Երբ անհատ մը մեռնի, անոր տեսչական եղած ունեցուածքը ամէն զանազանութիւնները՝ ինչպէս զաւակներ ու ամէնգութիւն հազարը յետոյ ասոնցմէ ամէն մէկ ասանդորդ՝ ամենայն զաւակներ ու թոռներուն և ապա զաւակներու թոռներուն։ Հետեւաբար վախճանելոյն մեռած պահուն ողջ մնացած ամէնէն ուղղակի ժառանգորդը, ժառանգութիւնն իրաւունքէ կը դրկէ անոնք որ իր միջոցաւ սերունդ կը համարուին վախճանելոյն։ Վախճանելէն առաջ մեռած ժառանգորդին կը յաջորդէ իր ժառանգորդը՝ այսինքն առաջինին ինկած բաժինը կը առնայ։ Եթէ վախճանելոյ մէկէ աւելի զաւակներ ունեցայ և առանց իրմէ առաջ մեռած ըլլան, իւրաքանչիւրին բաժինը կ'ինայ անոր որ իր միջոցաւ ժառանգորդ եղած է վախճանելոյն։ Երբ զաւակներէն ոմանց առանց ժառանգորդի մեռնին, փոխանցման իրաւունքը միմիայն կը վայելեն միւս զաւակները և կամ առանց ժառանգորդներու։ Սերունդը ա՛ր-քան չատ ըլլայ, գործողութիւնը այս դրութեամբ կը կատարուի։ Զաւակներու և թոռներու երկու տեսակն ալ փոխանցման իրաւունքի մասին հաւասար են։

Յօդ. 2.— Փոխանցման փաստաւորներուն առաջին ասանդորդները կը կազմեն վախճանելոյն ժառանգորդները՝ այսինքն զաւակներն ու թոռները։ Այս ասանդորդներուն փոխանցման իրաւունքը նախ զաւակներուն կը վերաբերի, յետոյ անոնց թոռներուն և ապա զաւակներու թոռներուն։ Հետեւաբար վախճանելոյն մեռած պահուն ողջ մնացած ամէնէն ուղղակի ժառանգորդը, ժառանգութիւնն իրաւունքէ կը զրկէ անոնք որ իր միջոցաւ սերունդ կը համարուին վախճանելոյն։ Վախճանելէն առաջ մեռած ժառանգորդին կը յաջորդէ իր ժառանգորդը՝ այսինքն առաջինին ինկած բաժինը կը առնայ։ Եթէ վախճանելոյ մէկէ աւելի զաւակներ ունենայ և առանց իրմէ առաջ մեռած ըլլան, իւրաքանչիւրին բաժինը կ'ինայ անոր որ իր միջոցաւ ժառանգորդ եղած է վախճանելոյն։ Երբ զաւակներէն ոմանց առանց ժառանգորդի մեռնին, փոխանցման իրաւունքը միմիայն կը վայելեն միւս զաւակները և կամ առանց ժառանգորդներու։ Սերունդը ա՛ր-քան չատ ըլլայ, գործողութիւնը այս դրութեամբ կը կատարուի։ Զաւակներու և թոռներու երկու տեսակն ալ փոխանցման իրաւունքի մասին հաւասար են։

Յօդ. 3.— Փոխանցման իրաւունքի աստիճանը երկրորդ ասանդորդը կը կազմեն վախճանելոյն ծնողքը և ժառանգորդները։ Հայրն ու մայրը, եթէ ողջ են, հաւասարապէս փոխանցման իրաւունք կը վայելեն։ Առանցմէ մէկը եթէ առաջուընէ մեռած ըլլայ, անոր ժառանգորդը ալ իրաւունք կը վայելեն։ Եթէ ժառանգորդ չունի, անոր բաժինը կ'ինայ ողջ մնացած իր երիկը կամ կինը եղող մեռ հոր կամ մեռ մօր։ Այս ալ եթէ ողջ չէ, առանց ժառանգորդին կը փոխանցուի։ Հոր ու մօր կողմէ մեռ հայրերը ու մեռ մայրերը եթէ ողջ չեն և ժառանգորդ ալ չունեն, միւս կողմի մեռ հայրերը ու մեռ մայրերը և կամ անոնց ժառանգորդները փոխանցման իրաւունք կը վայելեն։ Այս յօդուածին արամադրութիւնները համաձայն, ծնողներու և կամ մեռ հայրերու ու մեռ մայրերու յաջորդող ժառանգորդները կ'նեթարկուին Ա. Ատաթեանի փոխանցման մէջ նշանակուած արամադրութեանց։

Յօդ. 5.— Ա. Բ. ու Գ. ասիճանի ժառանգորդներէն մէկը երբ քանի մը կողմերէ փոխանցումի իրաւունք վայելէ, ամենն ալ կը ասանայ։

Յօդ. 6.— Երբ նախորդ յօդուածներուն մէջ նշանակուած ասոյնը գոյութիւն ունենայ, երկրորդը չի կրնար փոխանցման իրաւունք վայելել։ Միայն թէ թէ երբ վախճանելոյը զուտակ ու թոռ ունենայ և իր հայրը ու մայրը և կամ ասոնցմէ մէկն ալ ողջ ըլլան, բաժինն մէկ վերերորդը ասանց կինայ։

Յօդ. 7.— Վախճանելոյն երիկը կամ կինը երբ Ա. ասիճանի փոխանցման իրաւունք ունեցողներուն հետ գտնուին, քառորդ բաժին կը ասանան. իսկ երբ Բ. ասիճանի փոխանցման իրաւունք ունեցողներուն և կամ մեռ հոր ու մեռ մօր հետ գտնուին, կէս բաժին կը ասանան, երբ կրդ յօդուածին համաձայն, հորկ ըլլայ որ մեռ հոր ու մեռ մօր հետ անոնց ժառանգորդներն ալ փոխանցման իրաւունք վայելեն, այդ ժառանգորդներուն իրենք բաժինն ալ երիկը կամ կինը կը ասանան։ Երբ Ա. ու Բ. ասիճանի փոխանցման իրաւունք ունեցողներէն և կամ մեռ հորմէն ու մեռ մայրէն ոչ ոք գտնուի, երիկը կամ կինը բացարձակապէս փոխանցման իրաւունք կը վայելեն։

Յօդ. 8.— Նախորդ յօդուածներու արամադրութիւնները գործադրելի են նաեւ ինճարթիէյլի և ինճարթի Վանիէի Գարմէլի ամէն տեսակ վրան բաց ու դեղ վաղի կալուածներու և Մուդաթայի Դարմէլի՝ վրան բաց կալուածներու համար։

Յօդ. 9.— Նախորդ յօդուածին համաձայն փոխանցման ընդարձակման առթիւնեն յօդուածին մէջ չիշուած վաղի կալուածներու ներկայ ինճարթիներ ու «Մուդաթայի Դարմէլի» և «Մէվգուֆի» հողերու «Մուդաթայի» ասանորդները երբ տուքերու քանակութեան հետ հոս մնամտելով, հազարին հարիւր փարայնի վար են, այդ քանակութեան պիտի մարածուի։ Մեվգուֆի հողերու համար նորէն սահմանուելիք Մուդաթաներն ալ այդ համամտաթեամբ պիտի սահմանուին։ Ասկէ դատ այն վաղի կալուածներու համար, որոնց հին դրութեան համաձայն փոխանցման չրջանակը ընդարձակուած չէ (թէվսիի ինթիքա), տուքերու քանակութեան համեմատ հազարին երեսուն դրշ. հաշուով առնուելիք մ'էվսիի ինթիքայի տուքը վճարուն տարուան բաժնուելով տարեկան հաղարին կէս համամտաթեամբ պիտի դանուին։

Յօդ. 10 Այն վաղինները համար, որոնց փոխանցման չրջանակը աւելի ընդարձակ է Վաղին պայմաններուն համաձայն, բան տասնչոր պիտի յարգուին այդ պայմանները և սահմանուած ինճարթիները անփոփոխ պիտի մնան։

Յօդ. 11— Այս օրէնքը հրատարակելու թեականին գործադրելի է։

Յօդ. 12.— Այս օրէնքին գործադրութիւնը Ելմտահան ու Էվգաֆի նախարարութեանց կը պատկանի։

Կայս. Իրատէ մը կարտնէ ասեմամբ գործադրել այս օրէնքը մինչեւ երկայնացարի Եբեսթ. ժամվին։

27 Ռէպիւլէվվել 1331
21 Փեբր. 1828

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԸ ՉԻ ՔԱԼԵՐ

Հալբանեան տագնապի լուծումը կը ձգձգուի մասնաւոր դանդաղութեամբ մը։ Հաշտութեան չատ իրական և բացարձակապէս ընդհանուր բաղձանքները չեն յաջողիր ցնցելու քարացած անշարժութիւնը։ Երբէք միջազգային անկապակցութիւնը այսքան ուժով չեշտուած չէր։

Մտածեցէք որ ամիս մը առաջ Ցէրութեանց միջամտութիւնը որոշուած էր սկզբունքով ռումանական խնդրին մէջ, և դեռ խորհրդակցութեան առարկայ է այդ միջամտութեան ձեւը։ Նախ Ռումանիոյ հարցուցին թէ ինչ ձեւ կ'ուզէր ինք։ Ռումանիա պատասխանեց թէ ինք կ'ընդունէր միայն պայմանական միջնորդութիւն մը։ Ատիկա պարզ էր։ Այն ժամանակ Պուկարիոյ առաջարկեցին... պարտաւորիչ և հարկադրող իրաւաբարութիւն մը։ Պուկարիա ընդունեց զայն։ կը տեսնէք որ խրած են տիղմին մէջ։ Տասնըհինգ օրէ ի վեր կ'աշխատին անկէց դուրս ելլել։ Դաղտնաբար Ռումէններէն խնդրեցին որպէս զի համամտութիւն յայտնեն իրաւարութեան։ Ռումէնները բացարձակապէս մերժեցին։ Հիմա Պուկարիան պիտի առաջարկեն բաւականաչ միայն միջնորդութիւնով մը վերջիններուն կողմէ մերժում մը կացութիւնը անելի մը պիտի մատնուի։

Միջամտութեան ծրագիրը պատերազմիկներուն միջեւ չատ աւելի մեծ բարդութիւններ պիտի ստեղծէ։ Ցէրութիւնները Թուրքիոյ յայտարարեցին թէ իրենք այն ատեն միայն կ'ընդունին գործել, եթէ Թուրքիա ընդունի անպայման միջնորդութիւն։ Շատ մը ձգձգումներէ վերջ ասիկա յաջողեցաւ մարտ 1ին։ Ամէնէն տարրական տրամաբանութիւնը կը թելադրէր անմիջապէս խնդիրը, միեւնոյն ձեւին տակ։ դնել նաեւ դաշնակիցներուն առջեւ։ Փոխանակ ասոր, նախ սկսան հինգ օր կորսնցնել, յետոյ Պալքանեան պատութեանց հարցուցին թէ արդեօք պիտի հաճէին ընդունիլ միջնորդութիւն մը։

Դաշնակիցները այսպիսի շեշտով թախանձուելէ վերջ, ի հարկէ չէին կրնար իրենց դրօշը բարձր չպարզել։ Արդարեւ անոնք չեն մերժեր Եւրոպական միջամտութիւնը։ Անոնք լաւ գիտեն թէ առանց այդ միջամտութեան երբեք չպիտի կրնան պատերազմին վերջ մը տալ։ Բայց պայմաններ կ'ուզեն դնել։ Իրապէս ինչ պայմաններ։ ոչ ոք գիտէ զանոնք դեռ։ Պալքանեան պետութիւնները ընդհանուր ծրագրի մը շուրջ համաձայնելու կ'աշխատին։ և սակայն ասիկա այնքան պարզ ձեւի տակ չընթանար։ Շահերը կը տարբերին։ եթէ ոմանք հողային տեսակէտով իրենց ուզածը առած են, և տրամադիր են պատերազմական տուգանքի համար երկրորդ պատերազմի մը սկսիլ, ուրիշներու համար ընդհակառակը դրամական խնդիրը երկրորդական կարեւորութիւն ունի քանի որ դեռ Ճքոտրայի նման կարեւոր Հողային պահանջում մը առկայ կը մնայ։

Պատերազմական տուգանք և հողային պահանջում. այս երկու կէտերու վրայ ապահովաբար չատ մեծ պահանջումներ կը յայտնուին եւ չէին կրնար չյայտնուիլ քանի որ Տէրութեանց դիմումը զանոնք, չկանխեց։ Եւրոպան ինչ ընդունելութիւն պիտի ընէ անոնց։ Դաշնակիցներուն պիտի թողո՞ւ արդեօք վերստին պահանջներ դնելու իրաւունքը, երբ միւս կողմէ Թուրքիոյ արգիլած է իր դատը պաշտպանելու իրաւունքը։ Եւրոպան անհաւասարութեան մոտ չէ։ Բայց ինչ կապիկի դեր ստանձնած պիտի ըլլայ ան, եթէ ընդունի նախագահել ոչ թէ հաշտարար դրօշի մը, այլ սակարկութեանց։ Ասիկա կրնայ չատ երկար տեւել, և ինչ պիտի անցնի դառնայ Պոլսոյ մէջ այդ ժամանակամիջոցին։ Երբէք ժամանակը այսքան թանկարժէք չէր և երբէք այսքան ի զուր վատնուած չէր ան։

(ԺՈՒՌՆԱԼ)

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ՉԱՏ ՉԱՏ ԿՈՒՏԱՆ ԻՐԵՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՐՉՏ ԱՆՈՐՈՇ

Էնդհանուր խաղաղութեան տեսակէտով, կացութիւնը կատարեալ պատրաստութեան մը մասնաւորապէս Ռուսիոյ և Աւստրիոյ կողմէ իրենց բանակները ցրուելու մասին ստացած օրայման հրամարակումէն ի վեր։

Ուրեմն այսօր կրնանք կատարուած խրոխտութիւն մը նկատել ատրոյթիւններուն և մասնաւորապէս Ռուսիոյ և Աւստրիոյ համաձայնութիւնը պալքանեան գործոց մասին։ Տէրութիւնները այսմ պիտի աշխատին ստի առգիպը լուծելու և Ճնամութիւնները դադրեցնելու եղանակ մը գտնել։ Դաշնակիցները ատրութեանց հաւաքական դիմումին պատասխանելով կը յայտարարեն թէ կ'ընդունին եւրոպական միջնորդութիւնը, բայց կը պնդեն իրենց նախնական պայմաններուն վրայ, միւս նոյն ատեն աւելցնելով տարերպական տուգանքի պահանջումը։ Այս տեղեկութիւնները մասնաւոր աղբիւրէ առնուած են և ապատին պաշտօնապէս չեն հաստատուած։

Սակայն, դաշնակիցներուն իրենց նախնական պահանջումից վրայ պնդելու լուրը մեծ յուզում առաջ բերած ըլլալ կը Թուի Ռուսական հանրային կարծիքին մէջ և կը-

Այս համոզումը ուժգնած է մանաւանդ ամբողջ Եւրոպայի կողմէ երեսառդութեամբ ընդունուած այն համաձայնութիւնով, զոր Աւստրիա և Ռուսիա կնքեցին իրենց ձեռք առած գինուորական պատրաստութիւնները զեղչելու համար։

Խնդրոյ առարկայ վրդովիչ յօդուածներուն մէջ կ'ըսուի թէ Գերմանիոյ մատրած գինուորական յաւելումին պատճառն է իբր թէ Գերմանիոյ և անոր դրացի ազգերուն միջեւ մը դրսի ազգ կամ նաեւ երկրին հետ յարաբերութեանց ծանրացում մը, որ պատերազմի աղբիւր պիտի ըլլայ։

Բայց այդ տեսակ ենթադրութիւններ պէտք է հերքուին ամենաբացարձակ կերպով։

Ամէն ոք գիտէ թէ Եւրոպայի պետութիւններէն իւրաքանչիւրը պալքանեան դէպքերէն ազդուեցաւ։ Գերմանիա և մնացեալ աշխարհ կերպով կրեց այս ազդեցութիւնը։

Ոչինչ ատեն որ ընդհանուր խաղաղութիւնը չերաշխաւորուի, Գերմանիա պէտք է նկատէ թէ ինքը թերեւս ստիպուած պիտի ըլլայ պատերազմի մը մէջ պաշտպանել իր երկրին գանազան կէտերուն վրայ ունեցած իր ընդարձակ տնտեսական շահերը։ Ինչ ատեն իր գոյութեան կռիւ պիտի մղէ։ Բանակին վերաբերեալ նոյ օրէնքին նպատակ ունի այս պատահականութեան առջեւ պատրաստ գտնուիլ։

Ոչ մէկ Գերմանացի պիտի չուզէ պատասխանատուութիւն ստանձնել հակառակելով որ մեզի դէմ ուղղուած պատերազմի մը մէջ զենք կրելու կարող բոլոր անձերը պարտաւոր գտնուին դիմուոր ըլլալու, իրենց «օճախը» պաշտպանելու համար»։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐԸ ՊՈԼՈՅ ԱՌՋԵՒ

«Թանին» այս խորագրին տակ խմբագրական մը գրած է իր երեկուան թիւին մէջ, որմէ կը քաղենք հետեւեալ տողերը.— Զարմանալի է ամիսէ ի վեր նաւահանգիստը իր ծոցը բացեր է կարգ մը տարօրինակ հիւրերու առջեւ, որոնց տեսքին վարժուած չենք։ Թէեւ Արեւելքը հիւրասիրութեան երկիրն է, սակայն երբ հիւրասիրութիւնը նեղելու աստիճանը գտած անցած ըլլայ, անոր չկրնար հանդուրժել նոյն իսկ հիւրասէր Արեւելքը։ Ասոնց մը իւրաքանչիւրը գեսպանական հոմար պատկանած մը զբաղուելու արտօնութիւն կար։ Ասիկա բաւական չէր, Հայկական խնդրին պատրաւակիս տակ երկրորդ թեթեւ պատերազմական նաւերու գալուն հաւանեցանք։ Թէեւ նաւերը չատ փոքր պէտք է ըլլային, սակայն անոնց տարողութիւնը պզտիկ ըլլալէ չատ հեռու էին։

Ներկայ պատերազմին ատեն եւրոպական մարտանաւերը եկան, Պոլսոյ մէջ քրիստոնեաները ջարդելու յուրիւրանքներու տարածուելուն վրայ։ Զանազանի պատերազմին վերջ այդ կարգի յուրիւրանքները այնքան չատացան որ դեսպանները անգամ չուտրամի մատնուեցան։ չատ մը օտարներ մէջտեղը ասանց ո և է իրական պատճառ գոյութիւն ունենալու, Պոլսէն մեկնեցան։

Ահա ասոր վրայ եկան եւրոպական մարտանաւերը օտարները պաշտպանելու համար։ Սակայն ժամանակ ցոյց տուաւ թէ Պոլսոյ մէջ ոչ մէկ օտարի քիթը տրիւնեցաւ, ոչ մէկին ծուռ նայուածք մը ուղղուեցաւ։ Արդ լոկ հաւանի մը վրայ այդ թնդանօթով հրացանով հոս եկող պաշտպանները երբ պաշտպանութեան գործ մը չի մնար, եկածնան պէս պէտք է վերադառնան...

Մանաւանդ ասոնք ի՛նչ նպատակով ալ եկած ըլլան, այսօր բոլորովին հակառակ և ցաւալի տպաւորութիւն առաջ կը բերեն։ Որպէս թէ անդորրութիւնը պահպանելու համար եկող մարտանաւերը, ամէն կողմ խուսափ տարածելէ զատ ուրիշ բան չեն ըներ։ Այդքան այլասեղ նաւաստիներուն և սպաներուն մէկեռ հաւաքուիլը տրէն ապացոյց է թէ հոս անդորրութիւնը կը խանգարուի անոնց ներկայութիւնով իսկ։ Նաւաստիները ոչ թէ միայն տեղացիներուն, այլ մեզմէկու հետ, ուրիշ պատութեան մը նաւաստիներուն հետ են։ Ֆրանսացի և գերմանացի նաւաստիները Ալպա Լորէնի խնդիրը կամբարձին գլուխը կամ Իզմիրի քարափին վրայ երբ լուծել կ'ուզեն, այլեւս Պերլինի և Բարիզի տրատքին գործոց պաշտօնատուները աւելորդ կ'ըլլան։

Եթէ յիշեալ մարտանաւերուն համար մարդասիրական պարտականութեան վայր մը կայ, ան ալ Բումէլիի ծովեզերքներն են և ոչ թէ Պոլիս։ Բումէլիի մէջ է որ ջարդերը և խրախոյսները տեղի կ'ունենան։ Բ. Դուռը այդ մարտանաւերուն Պոլսէն հեռացնել տալու մասին ասկային դիմում չրրած, եթէ օտար դեսպանները մարտանաւերուն իրենց հրաման ասն մեկնելու, այն ատեն չատ գոհ պիտի թողուն մեզ։

ԵԱՆԵԱՅԻ ԱՆԿՈՒՄԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՀԵՌԱԳԻՐԸ ՃՇԳՏ Է

«Մթամպուլ»ի մէջ կը կարդանք.— Երկուշաբթի օր ծանուցած էինք թէ Վիլհելմ կայսր Սանսէսի ամառ լուրը իմանալէ պէտ, ինքնին չնորհաւորութեան կարգիր մը ուղղած էր իր քոյր Սոֆի իշխանուհիին, որ գահաժառանգին կինը և Յունաստանի ապագայ թագուհին է։ Աթէնքի թերթեր, որոնք աւելի լաւ տեղեկութիւն պէտք է ունեցած ըլլան, երկուքան ալ թղթերով հասած իրենց թիւերուն մէջ նոյն լուրը կուտան։ Ահաւասիկ Աթէնքի հեռագիրը, որ ղրկուած է օտար մամուլին.

«Աթէնքի օտար դեսպաններ ուրբաթ օր անհասապէս այցելեցին Արտաքին գործոց նախարար Մր Գարոմիլոսի, կառավարութիւնը շնորհաւորելու համար Սանսէսի մէջ հելլէն բանակին տարած նոր յաղթանակին առթիւ։ Գերմանի կայսրը Սոֆի իշխանուհիին հեռագիր ղրկեց ջերմագին շնորհաւորեալ գահաժառանգին յաղթանակը»։

Ուրեմն, Վիլհելմ կայսեր նոր հեռագիրը նոյնքան ճիշդ էր որքան առաջինը, զոր ուղղեց Սելանիկի ռազմ ատեն։ Եւ բոլոր չանակից հերքումները (ակնարկութիւն Գերմանական «Օսմանիշէ Լոյս» թերթին) չեն կրնար ա՛ և է կերպով ազդել անոր իրողութեան վրայ։

ՑՈՑՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒՆ ՄՈՏՔԻՆ

«Լենարտ» Հելլենական երիտասարդաց վրայ Պուլկարներու ծայրայեղ պահանջումները ի վեր կը հանէ։

«Բրօնսոս կ'ըսէ.— «Ինչո՞ւ Պուլկարները վար դրած են Սէրէզը և Բալալան։ Ինչո՞ւ աւելին կը պահանջեն։ Թող պուլկարները Էմբրէնն առնելու աշխատին։

«Աթէնք» կը գրէ. «Կառավարութիւնը պէտք է հանդիսանայ իր սթալը, զոր գործեց մանաւանդ կանխաւ համաձայնութիւն գոյացնել ստացուած հաղթութեան բաժանման մասին։ Հելլէն հանրային կարծիքը տարտարդիր է ամէն զոհողութիւն ընելու։ Սելանիկէն Սէրէզ և Բալալա ամենայն քաղաքները պէտք է Յունաստանի դարձուցուին»։

1877 ՄԱՐՏ 13ԻՆ

«Մթամպուլ» կ'արտատպէ 1877 Մարտ 13ի իր թիւին մէջ հրատարակուած հետեւեալ լուրերը.

«Քաղաքին գլխաւոր հրապարակներուն վրայ փակցուած թուղթերը Մեծ Սպարգոս Մէհմէտ Բիւշրի փաշայի հրամանով աքսորուած մարդոց գործն է եղեր։

*** Այս առաւօտ թուրք թերթերը պաշտօնական զեկոյց մը կը հրատարակեն Բ. Դրան և Սերպիոյ միջեւ հաշտութեան կնքման մասին։ Զեկոյցը նախ պատմական կ'ընէ Սերպիոյ կողմէ հրատարակուած պատերազմին։ Յետոյ կը յիշէ Մեծն Բրիտանիոյ միջամտութիւնը և կը վերջացնէ բացատրելով թէ ինչ՞ա կատարութիւնը մարժոց դեսպանախորհուրդին առաջարկները Սերպիոյ մասին։

«ՀԱՄԻՏԻՒ»Ի ԿԸ ՌՈՒԲԱԿՈՄԷ ՏՐԱՆԸ ԵՒ ՇԷՆՔԻՆԸ

Հոմէն Մարտ 12 թիւով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ օսմանեան «Համիտիէ» յաւանաւը նոյն ատաուն սկսած է ամրակոծել Տրանը սերպերուն դէրքերը։

*** Սրէքիանի գործակալութիւնն ալ Տրանէն հետեւեալ հեռագիրը ստացած է.

«Համիտիէ»ի ձեւով օսմանեան յաւանաւ մը 15ի չափ ռումբ արձակեց սերպ բանակատեղիին վրայ, առանց վնաս պատճառելու, ինչպէս կ'երեւայ և յետոյ հեռացաւ։»

*** Գելկրատէն ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ. Տրանէն ստացուած լուրերը կը հաստատեն որ «Համիտիէ» երեկ կէս օրին երեւցած է նաւահանգիստին առջեւ։ 100ի չափ ռումբ արձակելէ հաք «Համիտիէ» դարձած է Շէնքին և այդ քաղաքն ալ ամրակոծած ու յետոյ Պաբի ուղղութեամբ մեկնած է։ Կէս օրէ հաք ժամը 4ին, Պաբի նաւահանգիստէն ասոր մղեն հետաւ նշմարուած է։ Զի գիտուիր թէ յետոյ ուր գնաց է։ Օսմանեան յաւանաւին ամրակոծութեան պատճառած վնասները աննշան են։

ԷՏԻՐՆԷԻ ՌՈՒԲԱԿՈՄՈՒՍԻՆ ՇՈՒՐՋ Մ. ՏԱՆԷՖ ԲԷՔԵՐՈՊՈՒԿ Կ'ԵՐԹԱՑ

Սոֆիայէն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Էտիրնէի վրայ ընդհանուր սրամաղծութեան մը և յարձակման մը լուրերը անհիմն են։

Կը հերքուին նաեւ այն լուրերը, որոնց 'սմամա Մ. Տանէֆ պատմած է Տիմոթէքայի մէջ թուրք երկու պատերազմակներու հետ ուղղակի բանակցել։

Մ. Տանէֆ Բրբ Բիլիսէ գնաց իր ընտանիքին մոտ։ Մօտերս Բեթերպուրգ պիտի երթայ առումնեւպուլկար բանակցութիւններուն ներկայ գտնուելու համար։

«ԽՆԴԻՐԸ ՇԱՏ ՊԱՐԶ Է»

«Թավիրը էֆքեար» այս վերնագրին տակ խմբագրական մը մէջ կը գրէ.

«Ծանոթ բան է։ Ասիկա ուրիշ պատճառ մըն է որ դեպի վրէժխնդրութիւն մղուին։ Ա. ի քաղաք վրէժխնդրութիւնը թերեւս այսօր աւելի դժուար է քան երբէք, բայց ամէնէն մեծ և ամենէն փառաւոր յաջողութիւններ նշդիւ ամենք են, որոնք մեծ դժուարութիւններով ձեռք կը բերուին։ Ծանոթի վրէժը լուծելու համար չատ հեռաւոր երթալու պէտք չունինք։ Պէտք է հարեւնի օգնութեան վազել։ Միայն հարեւի եղանին չափ չունակ ոգանանք քաղաքը, Պուլկարները Թուրքիայէն վարելով և մեռածը դիւրին է։ Խնդիրը չատ պարզ է և վասահ ենք թէ ազգը պիտի յաղթի։

ՓՈՔՈՐԻԿԸ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

Իզմիրէն հեռաւոր կը գրեն.— Փոքրիկ օր մը սկսաւ որ յաջորդ օրը աւելի ատատ կացաւ և այնպիսի կատաղի փոթորիկ մը փոխուեցաւ որ ասոր նմանը տեսնուած չէր երկու տարիէ ի վեր։ Նաւահանգիստին օտարական հանդարտ նաւերը հովէն կ'ալեկոծէին։ Շոգեանաւերն երթեւեկը ընդհատուած էր, նաւաստիները չէին կրնար դուրս ելլել։ 36 ժամ շարունակ չսկենաւային երթեւեկը կասեցաւ և պատերազմական նաւերուն ու ցամաքային միջեւ հաղորդակցութիւնները կտրած էին։ Շատ մը նաւակներ ընկղմեցան, ուրիշներ կտոր կտոր եղան։ Ֆրանսական «Փիւռէնէ» ը լաւ կռուիլ յանձնաւը կորսնցուց իր խարիսխներէն մէկը և հազիւ կրցաւ յարձանին ազատ դիմադրել օգնական խարիսխներ ձգելով իր չորս կողմէն։ Մանաւանդ բանտիները խարտակուեցան ծովէն և հովը ատիկներն ու ծխնելոյզները կը քանդէր։ Դիւներուն մէջտեղ ներքնափոր զեղչէն վար 5 ոտքեան իջաւ։ Զիւնը տեղաց ժամերով։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

Կը տեղեկացուի թէ մէկ կողմէն հարկաւոր անձերու դիւրութիւն տալու և միւս կողմէն պատերազմական տուրքի գանձումը ապահովելու համար կառավարութիւնը որոշած է իրեւ պատերազմական տուրք գանձել թէ դրամ և թէ ամէն տեսակ ապրանք։ Այսպէս վաճառական մը իրեւ տուրք պիտի կրնայ վճարել իր վաճառատան ապրանքներէն։

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ՆՈՐ ՆՈՐ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄՆԵՐ Կ'ԸՆԵՆ

Պերլինէն երէկ ստացուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— «Լաւատեղեակ չրջանակներէ ստացուած լուրերու նայելով, դաշնակիցները, Յունաստանի պնդումի վրայ, ի մէջ այլոց պիտի պահանջեն որ Բ. Դուռը այժմէն յանձնաւ ըլլայ Թուրքիա ընակող իրենց հպատակներուն ապահովական ատանձնաշնորհումները, զորս կը վայելեն մինչ օտար հպատակները։ Ասկէ զատ, պիտի պահանջեն որ օսմ. հպատակ քրիստոնեաները կրօնական և ազգայնական գեսնի վրայ ատանձնաշնորհումներ վայելեն։

25 ՕՐ ԱՌԱՋ

Եանեայի հրամատար Էսատ փաշա 25 օր առաջ իմացուցած էր Օսմ. կառավարութեան թէ Պիզանիի ամրոցը այդ թուականին ունի դրութեամբ 240 ռումբ միայն ունէր։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ ԱՄԲԱՑՆԵՐ ԿԸ ՇԻՆԵՆ ԷԿԶԱՄԻԼԻ ՄԷՋ

«Ժէօն Թիւրք» հաւատի ազբիւրէ կ'իմանայ թէ Պուլկարները խիստ մեծ ջանքեր կ'ընեն Էկզամիլը ամրացնելու համար։

ԵԱՆԵԱՅԻ ԱՆԶՆԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը տեղեկացուի Պիզանիի ամրութեան անձնատուութեան մասին. Հինգշաբթի առաւօտ ամրութեան մէջ գտնուող հրետանիները չարունակաբար կրակ բացին հելլէն բանակի ալ թեւին վրայ։ Հելլէն զինուորները օրանք յատակացած էին մինչեւ երկաթեայ ցանցերը ընդդիմացան...

Այդ միջոցին Թուրք բանակաց մը եկաւ և հելլէն գնդապետ Եօանուս հրամանատարին յանձնեց հետեւեալ նամակը.

«Կը ցաւիմ որ բախտը ինծի թոյլ չտուաւ պատերազմի դաշտին վրայ մուտնելու։ Այս վայրկեանիս հրաման ստացայ իմ հրամանատարութեան տակ գտնուող ամրութիւնը յանձնելու։ Պատրաստեմ այդ հրամանը գործադրելու.»

Ճեզգակալ Ցիուլաս

Այն ատեն երկու կողմէն սպիտակ գրօշներ պարզուեցան և կրակը գադրեցաւ։

Հելլէն ամրաշէն զինուորներու տեղակալ Ցարալօս պաշտօն ստանձնեց տեղակալ Ցուլաս պէյի պատասխանը Թուրք յանձնաժողովներուն։ Ցուլաս պէյ ամրութիւնն ասելու կը սպասէր հելլէն բանակի պատուիրակին, որ երբ հասաւ Թուրք տեղակալը բարեւեց զայն և ըսաւ գերմաներէն լեզուով.

«Պարտաւոր եմ յանձնելու իմ ատրս։ Կը ցաւիմ որ ստիպուած եմ չչարունակել դիմադրութիւնը, բայց ես կը հնազանդիմ բարձրագոյն հրամաններու։ Կը յուսամ թէ այս վայրկեանէն սկսեալ մենք ալեւոր կը դադրինք թշնամիներ ըլլալէ։»

Տեղակալ Ցարալօս տեղվեց ստոր ձեռքը և սակայն մերժեց զնոր ուրբ առնել։ Յետոյ Ցուլաս պէյի յանձնեց Եօանուս հրամանատարին հետեւեալ պատասխանը.

«Դուք պատերազմեցաք քաջութեամբ։ Պատիւ կը տեսնեք մեզի ձեզի նման հանգամանքներ ունենալ։ Բանաբ վնասեց ի նպաստ մեզի։» Յետոյ զենքերու յանձնումը տրաշեցաւ կէս օրէ վերջ ժամը երեքին։

ՍՎԱԶ ԲԼՈՑԻ ՄԷՋ

Պուլկարները չչանեին Սվազ քէօյը, տեղւոյն վրայ 5ը ով 600 քիւրտ եգիպտացորեն և եղան մեծաքանակ չոր մրս։ Օսմ. զինուորները կը չարունակեն իրենց յառաջխաղացումը։

ԹՈՐԲԻՒ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

«Ժէօն Թիւրք» կ'իմանայ թէ կառավարութիւնը այս պահուս կ'դրգռի կարգադրել Թուրքիոյ և Անգլիոյ միջեւ տեղի ունեցած խնդիրները Գարտոց Ծոյին մէջ և Նախարարաց Խորհուրդը զբաղած է այս խնդիրներով։

ՀԵԼԼԷՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՈՒՆ ԱՍԻԱԿԱՆ ՅԱՄԱՓԸ ԵԼԼԵԼ

«Ժէօն Թիւրք»ի Աթէնքի թղթակիցը կը գրէ թէ Դաշնակիցները որոշեցին որ Եանեայի գրաւման հետեւանքով արամադրելի եղած Հելլէն բանակը պատրաստուի ի հարկին առիական ցամաքը ելլել։ Այս որոշումը արուեր է լուսած ըլլալով որ Անատոլուի օսմ. բանակները մեծ շարժում մը կը կատարեն Զաթալճա և Կէնիլիոլը երթալու համար։

Սասյէ ազբիւրէ կը լսուի նաեւ որ Յունաստան Եանեայի բանակէն առնուած 50 000 զինուոր Սելանիկ պիտի դրկի և փոխադրանաւեր պիտի տրամադրէ հասկցնելու համար Թուրքիոյ թէ Անատոլուի ծովեզերքին մէկ կէտին վրայ զորք պիտի հանէ։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ.—

Ֆրանս. «Լէօն Կամպէթա» մարտանաւը 24 ժամ մնաց Մարմարայի մէջ և Պոլիս դառնալուն պէս «Վիքթոր Հիւկո» մարտանաւը մեկնեցաւ դէպ ի Պոլ Պրուն։

*** Ֆրանս. «Լա Թուլ Թրեվիլ» յաւանաւը Իզմիր դարձաւ Փեբ. 27ին և «Պրիւ» Սելանիկ դարձաւ նոյն ամսոյ 28ին։

*** «Հաների Դ.» յաւանաւը Պէյրութէն մեկնեցաւ, Պրէզրթա երթալու և նոր զբաղուելու համար։

*** «Պրէլուս» երէկ Պոլիս ժամանեց գերմ. «Կայզր» յաւանաւին տեղը բռնելու համար։

ՌՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԵՆՔԻՆ ԱԶՄ պէս ստեղծմամբ պիտի վարէ Բերլի կառավարիչի պաշտօնը, մինչեւ որ Գրաֆայի Նորընծայ կուսակալ Պէքիր Սամի պէյ իր պաշտօնավարը հանի և Բերլի կառավարիչ Թահսին պէյ, որ փոխանորդաբար պիտի վարէ Գրաֆայի կուսակալի պաշտօնը, Պոլիս դառնայ։

ԶՐԳՈՒԲԼԷԻ կազի մթերանոցներու հաշիւներու մէջ դեղեւսմ գտնուած ըլլալով, պատասխանատուները դատարանի պիտի յանձնուին։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ կողմէ պատուիրակութիւն մը Ելմասկան նախարարութեան պաշտօնատունը երթալով Բիֆաթ պէյի հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ և կարգ մը խնդրանքներ ըրաւ։

ԼԱՒ ԲԱՐԵԿԱՄ.— Բ. Դրան պաշտօնեայ Բիֆաթ պէյ, որ Սկիւտարի կը ծնունկէ, քանի մը օրուան համար Սարբեար գացած էր, իր տունը վերադառնալով Ալի էֆ. անուն բարիկամի մը։ Այս վերջինը տաքին օգտուելով, հեռագրեցաւ Ծախեց Բիֆաթ պէյի կարասիները և անոնց փոխարէնը յատկացուց բարեկամներուն հետ խրախճանութիւններ ընելով։ Բայց ատոնց մը Բիֆաթ պէյ ուսն դարձաւ և տեսաւ որ տունին ոչոր պատերը միայն մնացած են։ Իսկոյն իսկ ասուսատիկանութեան և ինքը Սարբեար գնաց։ Ոստիկանները գիշերանց կոխեցին տունը, Ալի էֆ.ին և բարեկամներուն ձերբակալելու համար։ Բայց Ալի էֆ. հոն չէր։ Կրնէրը հարցաքննուեցան և ի վերջոյ խոստովանեցան թէ Ալի էֆ. ինուկի մը մէջ պահուած էր։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՇՔՈՏՐՅԱԾԻ ԽՆԴԻՐԸ

Բեռլինէն, 12 Մարտ.— Դարտապի կառավարութիւնը գերագոյն ջանք մը ըրաւ Ռուս կառավարութեան մոտ, Շքոտրայի խնդրին նկատմամբ անոր արդարադրութիւնները փոխել տալու համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏ

Հռոմ, 12 Մարտ.— Ծովակալներու ժողովը որոշեց առաջարկել որ Քոթանայի և Սիրակուսայի միջեւ գտնուած Ակիւսթա նաւահանգիստը պատերազմական ատաղնակարգ նաւահանգիստի մը վերածուի։ Տրիպոլիի պատերազմին ատեն մեծապէս դնահատեցաւ Ակիւսթայի օգտակարութիւնը, իբրեւ հանգիստ մը միջերկրեանի մէջ։

ՕԴԱՑԻՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Լոնտոն, 12 Մարտ.— Ներքին գործոց Նախարարութիւնը հրատարակեց խորհրդարանին կողմէ վերջերս քննարկուած կանոնագիրները, որոնցմով օգտնուողներուն կ'արգիլուի Մեծն Բրիտանիոյ և Իրլանդայի վրայ տուսանել։ Առաջ մէկեալ, արգելք չեղեալ պիտի նկատուի եթէ Ազգիա երթալ ուզող օտար օդանաւորդը ամէնէն մօտ գտնուած անդլիական հիւպատոսէն արտոնագիր մը ստացած ըլլայ։ Օդանաւորդ պէտք է նաեւ իր ժամանումէն 18 ժամ առաջ իմաց տայ ներքին գործոց նախարարութեան, երբ Անգլիոյ հողին վրայ ցամաք իջնէ, պէտք է անմիջապէս երթայ իր ինքնութիւնը հաստատելու պաշտօնատունը։ Ասոնց կատարելագործութեան ենթարկուելու համար։ Այս արամադրութիւնը չյարդող օդանաւորդը 6 ամիս բանտարկութեան և 3000 ֆր. տուգանքի պիտի դատապարտուի, եթէ օդանաւորդը լրտեսութեան յանձնելով ամբաստանուի, պարտիզ պիտի ըլլայ 7 տարի չդիմադրող տանջանքներ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Վիեննա 12 Մարտ.— Ցարդեց եղեալ կայսեր կողմէ կամ Պէլվեդերի շնորհուած ունկնդրութեան միջոցին, նախապարը անոր հաղորդեց ստացուածները համանգնութեան և զինուորներու մասնակի ցրուումին վերաբերեալ զեկոյցը։

Աւստրիական զեկոյցին մէջ յիշատակուած այն խօսքը թէ Աւստրիա իր հարեւի դրացիներուն հանդէպ յարձակողական չէ՛ և է դիտաւորութիւն չի տածուցաներ, դժուարութիւններ յարուցած է Բէթերսպուրգի մէջ։ «Զաթ» կ'ըսէ թէ հակառակ հրատարակուած զեկոյցներուն և զինուորներու մասնակի որոշումին, ա՛ և է փոփոխութիւն առաջ եկած չէ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ յարաբերութիւններուն մէջ։

«Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» իր դժգոհութիւնը կը յայտնէ, կը յարձակէ յանձնաստ ըլլալ և կը հարէ Աւստրիան որ իր յաջորդները պաշտպանելու գործին մէջ ետ չկենայ։

ՆԱՒՈՐԴ ՇԱՀԻՆ ՇՈՒՐՋ

Լոնտոն, 12 Մարտ.— Ռիվէր հեռաւեալ տեղեկութիւնը կ'ասուայ թէ.

«Լաւատեղեակ չրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ նախորդ Շաբթ մտադիր է Պարսկաստան դրկել ռազմական գաղտնի գործակալներ։ Կը հաստատուի թէ պիտի կրնայ դիւրաւ գրաւել Աբրպասական, որ կը դանուի յեսաչրջակայքներու ազդեցութեան տակ։

ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ԴԻՄՈՒՄ ՊԵԼԿՐԱՏԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄՈՏ

Վիեննա, 12 Մարտ.— «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կը ծանուցանէ թէ Աւստրիա Լմնանի դեսպաններու ժողովին ներկայացուցած է հաւաքական դիմում մը ընել Պելկրատի դահլիճին մոտ, Սերպ դիւանագէտներուն Ալպանական ծովեզերքը ելած ըլլալուն առթիւ բացատրութիւն պահանջելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅ ՄԸ ԳԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԵՐՊՈՎ ՅՈՇՈՏՈՒԱԾ

Պրուսայեն Պատրիարքարանի տեղեկագրած է պաշտօնապէս 26 փետր. Թուականով.—

Երէկ գիւղ տեղւոյն ռոմիականութեան կողմէ եկեղեցի յանձնուեցաւ վայրագօրէն սպանուած մօտաւորապէս 25 տարեկան երիտասարդի մը դիակը. որուն ինքնութիւնը անյայտ կը մնար. այսօր կատարուած քննութեամբ հակառակորդ Նալը խանցի Ցարութիւն Բարսեղեան անուն անձն է եղեր, որ Պրուսայեն հաւիւ մէկ ժամ հեռաւ գտնուող Պալըքլը և բանալիք ըռուած գիւղերս մէջեւ կղզմիարի գործատեղւոյն մէջ իբր պահակ կը ծառայէ եղեր։ Սպանելէն դիակնութիւնը կատարուելով, հարցաքննիչ դատաւորի և թաղապետական բժշկներու տեղեկագիրներէն երեւան եկաւ որ ոճրագործները իրենց գործը նախ գնդակահար ըրած են ձախ կուրծքէն, և յետոյ փորը ճեղքած ու քարերով լեցուցեր վրան, մարմնոյն մէկ մասը խանձած են։ Այս գազանային եղանակը հեղինակները դեռ չեն գտնուած։ Սպանեալը ազատ ու խելօրէկ մէկը ըլլալով, իր պարէնը հայթայթելու համար ամսական 100 ղ. ոսկիով պահակութիւն կ'ընէ եղեր և հետեւաբար իր ապանութիւնը յայտնի օ և է պատճառի չկրնար վերագրուիլ, բայց եթէ ներկայ քաղաքական անկասա կացութեան հետեւանքը մոքերու վրայ տիրող կրօն ու խուժադոյն մոլեռանդութեան, որուն դէմ կ'երթայ խեղճ հայ երիտասարդ մը. դեպքը շատ տխուր տպաւորութիւն գործած է ազգային տիրոջ մէջ և կեանքի ապահովութիւնը կասկածի կ'ենթարկուի։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՀՐԴԵՀԸ

Երզնկայէն ստացուած փետր. 16 թուականի պաշտօնական նամակէ մը կը տեղեկանանք որ նոյն ամսոյ 14ին անցեալ Ս. Երորդութիւն եկեղեցւոյ պատարագին հրդեհ ծագեր է, որ 2.3 ժամ թափուած գերմարդկային ճիգերուն շնորհիւ կարելի եղեր է մարել և եկեղեցին ազատուեր է հրոյ ճարակ ըլլալէ. այրուած պատարագին ու մէջը գտնուած եկեղեցական զգեստներուն ընդ. վնասը կը հասնի 100 ոսկի։ Պատարագին նոր գուրեան արդեն պատրաստ է և իր մասոյ կ'աւարտի։ Կառավարիչը անձամբ հրէշներու և ոստիկաններու հետ հրդեհին վայրը փութացած և հարկ եղած հրամանները տուած է. գավառի ու գնահատութեան արժանի եղած են հրշէջ զինուորներն ու մանաւանդ կարդ մը հայ երիտասարդներու ու նոյն իսկ կիներու թափած ճիգերը և ցոյց տուած քաջութիւնը՝ հրդեհը մարելու համար։

17 ԹԻՒ

Ազգ. ժողովի այսօրուան նիստը բաւական ազմկալից պիտի ըլլայ, մանաւանդ երբ վարչութեան տեղեկագիրը 17 թիւ խաֆիլէին մասին իր համբաւաւոր բաւարարութիւնները տայ։ Որքան որ գիտենք Վարչութիւնը իր քննութիւնները կատարեց ազգային շրջանակի մէջ, յուսալով որ խափիլ մը պիտի գտնէ Պատրիարքարանի պաշտ նէութեան կամ վարչութեան անդամներուն մէջ... Սակայն վարչութեան քննիչներուն բուն օրմալ հոն է արդէն։ Երբ 17 թիւ խաֆիլէ մը տեղեկատուութիւն կ'ունի կատարուելու, վարչութիւնը պէտք էր պատասխան շրջանակներէն հնարաւոր միջոցներով ոյժ երեւան հանել ջանար։ Ջրոց պատի մէջ եղած քննութիւններ արդէն միա այս եզրակացութիւնն հասած են։ Հիմա մեր մեծագոյն հետաքրքրութիւնն է մը չկատարուեցաւ վարչութեան կողմէ, երբ ըսինք թէ ազգային գազանիքներ հրապարակ կը հանուին։ Վարչութիւնը կը յուսար որ խնդիրը հրապարակ հանողները ամէն բան պիտի տեղեկացնէին իրեն, և ինք պատրաստ օրի մը վրայ խոյացող պէս, ամէն բան հրապարակ պիտի նետէր առանց գոնէ թիչ մը շարժելու կամ յուզելու։ Ահա վարչութեան այս թերին վրայ է որ այսօր կարգ մը երեսփոխաններ որոշած են ուշադրութեան հրաւիրել, և առերեւոյթ քննութիւններու մասին իրենց քննադատութիւնները ընել։

100 ՈՍԿԻ ՎԱՆԻ ՃՇԻԼԱՅԻՆԵՐՈՒՆ

Ասկէ առաջ Վանի Ողին գիւղացիներու թշուառ վիճակը պարզուած էր Ազգ. Պատրիարքարանի որ Բարեգործականին դիմած էր յիշեալներուն օգնութիւն հասցրնելու համար։ Այս անգամ Բարեգործականի կեդրոնին յանձնարարութեան վրայ Պոլսոյ մասնաճիւղը Վանի բարեգործական մասնաճիւղին առնելապատին ապաներ Գարամանեան էֆ.ի որդւոյն, Սեթ էֆ. Գարամանեանի 100 օսմ. ոսկիներ չէք մը զրկեց Ողինի գիւղացիներուն բաշխուելու համար։

ՀՍԿՈՒՄ ԱԿՆԱՅ ՄԷՋ

ՕՍՄ. ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ակնէն մայրաքաղաքս հասած փետր. 10 թուականը նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ՝ տեղւոյս կառավարիչը և մեծամարաւանները դիմելով ռազմ. փոխանորդին ինդրած են որ Օսմ. զինուորներու զինուց յանձնութեան, հաշուեթեան ու խաղաղութեան համար հսկում կատարուի Հայ եկեղեցիներուն մէջ։ Առաջն. փոխանորդը շաբաթ մէջ օր մը խուզարկութեան մը ինչպէս նաև թուրք երեւելիներու ներկայութեան հսկում կատարած է և թուրքերէն քարոզով մը խաղաղութեան մասին մաղթանքներ ըրած է։

ՕՐՄԱՆԵԱՆ Ս. երէկ իր քարոզիչ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ քարոզից և հանրայնութեան մասին քարոզ մը խօսեցաւ։

ՀԱՆԳՈՒՅՑԱԼ Տ. Եղնիկ Արք. Ապահովութիւնի օծման և յուղարկաւորութեան արարողութիւնը այս առաւօտ պիտի կատարուի մայր եկեղեցւոյ մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Պիտի պատարագէ Մաղաքիա Եպս. Տերտեան։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԷՆ կը գրեն մեզի.— Անցած շաբաթ Պարտիզակի մէջ մեծաւորեալ հանր. պատրաստ Վարչութեան անօրէն Հայրապետ Ս. Հայրապետեան որ երկար տարի հիւանդ էր։ Հանգուցեալը Պարտիզակցի, պարկեշտ և ուղղամիտ գործունէութիւն մը ունեցած էր և անգամ էր Թազ. Խորհուրդի Թագումը կատարելու ընդհանուրին ցաւակցութեան մէջ։ Կը թողու այրի մը և երեք զաւակ։

ԱԶԴ.— Եռաստիկայ Մարտ 3ի հիւրակէ օր Իւսկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ Քանանեան ձեռնադրութիւն պիտի կատարուի Մեծն Արմանդի Տիրացու Եփրեմ քհրէմեանի վրայ բա սրսման Ազգ. Կեդր. վարչութեան Կրօնական ժողովոյ։ Զայս ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցուի։

ՄԱՆՕՓ.— Մարտ 2 Շաբաթ առաւօտ Սարկաւագութիւն, երեկոյին քահանայական կոչում և հետեւեալ կիրակի առաւօտ քահանայական օծում և Շնորհաբաշխութիւն։

ՊԷՇԻՐԹԱՇԻ Ամարանեան ակումբի կողմէ կազմակերպուած գաղտնաբանութիւններու շարքը սկսուած էր լսելով այս շաբաթ գիշեր (Մարտ 2) ժամը 8ին (Հ. Ե.) պիտի խօսի Տ. Հրանդ վրդ. Ցօլաճափեան նիւթ ունենալով «Եկեղեցական Ազդակները» Մուտքը ազատ է։

ՀԻՆԴ ԱՄԻՍ առաջ Պալըքլեան պատարագի զրկուած ընկ Թավշանլեան Հանի Կարապետ Նազարեանեան և Սահիսի Կարապետեան անուն երիտասարդները, որոնք առաջին անգամ Վիզէի կողմերը 8րդ. Նշանադիզ վաշտին մէջ զանուած են, սակայն այժմ ուր մնալնին անյայտ լինելով, կը խնդրուի իրենց մասին լուր ունեցողներէն յանուն մարդասիրութեան իմացնել Վարչութիւնս, իրենց ծնողը մահանգութենէ ազատելու համար։

ՍԱՐԱՅԵԱՆ ընտանիքը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ ամէն ոնանց որ ներկայ եղան ազգասէր ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Էֆ. ՍԱՐԱՅԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան և այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐՕՐԻՆԱԿ ՔՕՍԻԹԷ ՄԸ

«ԱՌԻԻԾ ԵՒ ՎԻՃԱՊ»

Պարտիզակէն կը գրեն մեզի.—

Այս կիրակի առաւ չուկային զանազան կողմերը փակցուած գտնուեցաւ յայտարարութիւն մը «Առիւծ և Վիշապ» առարարութիւնով։ Հոն կ'ըսուի թէ, նկատի առնելով գիւղացի ժողովուրդին տառապանքը՝ վաչխատաւորու ձեռքը, կազմած են վրէժխնդրական քոմիթէ մը որ զէնքի ուժով պիտի արգիլէ մէկ ոսկիին համար ամսական 4-5 դրչ. տակոսի գանձումը և թէ պէտք է այդ տակը իջնէ մէկ դրուշի։ Քոմիթէն կուտար նաեւ չորս հոգիի անուն - Յարութիւն Քիւրքճեան (վերջնական) Սակոբ Ղազիկեան, Մ. Մկրտիչ Տ. Կարապետեան և Մինասիկ Աւետեան — և կ'պատուեր ապանել գանոնք եթէ չարաւնակէին իրենց անխիղճ ընթացքը։ Այսպէս յայտարարութիւնը ո և է ազդեցութիւն չպիտի ունենայ։ Նոյն գիշեր իսկ զէնք այնչուան է Մ. Մկրտիչ աղայի ու Ղազիկեան տուներուն վրայ և փղոցի դռնակները ծակած։ Կառավարութիւնը քննութեան է՝ բայց ցարդ դրական արդիւնք մը չկայ։ Կը կարծուի թէ ասիկա դաւ մրն է մէկ քանի պարտականի կողմէ պատրաստուած՝ Քիւրքճեանի դէմ, իրենց պարագները չվնասելու համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՈՅ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԵՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Այսօր Հանրային պարտուց վարչութեան մէջ պաշտօնապէս վարչութեան նախագահութեան պաշտօնի փոխանցման գործողութիւնը կը կատարուի և Անգլիոց պատուիրակը, որ լրացուց իր նախագահական շրջանը, իր պաշտօնը կը յանձնի Ծրանագի պատուիրակին։

✎ Երէկ հելլենական նախարար Հանրային պարտուց վարչութեան պաշտօնատունը երթալով վարիչ պետերու հետ կարեւոր տեսակցութիւններ ունեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎԻՃԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

27 Փետր. Թուականի պաշտօնական յայտարարութիւնը պատերազմի կացութեան մասին.

ԷՏԻՐՆԷ

Էտիրնէի առջեւ ամսոյս 24, 25, 26ի օրերուն յիշատակելի դէպք մը չէ պատահած։

ԳՈՒԼԱՑԻՐ

Գալիպոլիի կողմը Թշնամին կարգ մը ամրութիւններ կը շինէ։

ԶԱԹԱԼՃԱ

Զաթալճայի մէջ Գալլիպ Եայլայի մեր զինուորներուն և Թշնամիին միջեւ բուռն կռիւ մը տեղի ունեցած է. ի վերջոյ Թշնամին ոտիպատ է նահանջել։

Թշնամին նահանջելու միջոցին Ինէնիդի երկաթուղիի կայարանը քանդած և Ագ.Սլանը մասամբ այրած է։

ՅԱՐՏԱՆԷԼ

Ամսոյս 24ին Թշնամի Թարփիլանուերէն միայն Միւրէքլի կղզին իսկ միւսին Պոզճա Աա հանկիր իմացուելով «Մէէնիաիլ» յանձնաւոր և ուրիշ չորս Թորփիլանաւեր հետապնդեցին զանոնք. յետոյ Զամիլ Պուրունի և Գայա Թէփէ բռնակալեալ ռազմիկներուն ծովեզերքին երկու որոգայթաւորու մերձենալը տեսնելով կրակ բացուեցաւ անոր վրայ։

Պաշտօնական տեղեկութիւն մը կը ստանայ որ Զորդէ Թէ «Համիտիէ» յանձնաւոր Սեպ բռնակալեալը ոմբակոծած է։

ԵԱՆԵԱՑԻ ԱՆԿՈՒՄԸ

Եանեայի անկումը դժբաղդաբար թէև հաստատուեցաւ, սակայն այս մասին ստոյգ մանրամասնութիւններ ստացուած չեն, կ'ըսէ պաշտօնական յայտարարութիւնը։

ՎԱՐՔԱՊԵՏԸ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՄՕՏ

Երէկ առաւ Վարչապետ Մահմուտ Եէվքէթ փաշա Սուլթանին պալատը երթալով պատերազմական և քաղաքական կացութեան մասին տեղեկութիւններ հաղորդեց Սուլթանին։

✎ Վարչապետը երէկ Եէլտրզ մեկնելով հոն գտնուող պատուոյ զինուորները ցնեց։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻ ՀՐԱԺԱՐԱԾ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Պատերազմական Ատեանի անդամներուն փոփոխութեան պատճառով իր հրաժարականը տուող նախագահ Բեամ փաշա երէկ Վարչապետին ներկայանալով հանգրուեան կոչելի թնդրած է։ Ցիշելին ուղ Պատերազմական Ատեանի Նախագահ բնարուած է Օսման փաշա, որ այսօր պաշտօնի դլուխ պիտի անցնի։

ՍԻ ՎԱԽՆԱՔ

Զինուորական իշխանութեանց կողմէ կը յայտարարուի թէ Այոբէիֆանայի և Ցիլորիայի միջեւ ծովուն կողմը թնդանոթագրութեան փորձեր կը կատարուին, որոնց շարունակման ժամանակամիջոցին ոչ ոք ծովու և դամաքի կողմէն և կամ երկաթուղիի ճամբայէն պէտք չէ մօտենայ յիշեալ վայրերուն։

ՀԱՅՏՈՒԹԵԱՆ ԾՈՒՐՔ

Այսօր Պալքանեան զինակցութիւնը կազմող պետութիւնները մեծ տերութեանց կողմէ հաշտութիւնը կնքելու համար կատարուած միջնորդութեան խնդրոյն պատասխանը պիտի տան։

Այս պատասխանին մէջ ինչպէս կը տեղեկանանք, յիշեալ պետութիւնները, որոնք մինչեւ այժմ կը մերժէին մեծ պետութեանց միջնորդութիւնը, այժմ կ'ընդունին միջնորդութեան սկզբունքը և թրքու հաշտութեան հիմնական պայմաններ կ'առաջարկեն.

Ս. Էտիրնէի յանձնումը, Միտիա, Ռոտոսթօ և Էգէոյի տեսմանը։

Բ. Իրր պատերազմական տուգանք որոշ դումար մը։

Գ. Կամ մինչեւ հաշտութեան պայմանագրին կնքումը պատերազմը չարունակել և կամ ապահովել թէ ներկայացուած այս պայմաններուն հանդէպ նոր առարկութիւններ չպիտի յարուցուին և կրկին պատերազմ չպիտի սկսուի։

Այս պայմանները եթէ օսմանեան կառավարութեան կողմէ ընդունուին բնաւ չէ որ բանակցութեանց սկսուի իսկոյն և թշնամութիւնը դադրին։

Սակայն օսմանեան պաշտօնական շրջանակներու մէջ դէպ առայժմ երեւութական կերպով այնպէս համոզում կայ որ պատերազմը պիտի չարունակուի։ Այս առթիւ գիտելի պարագայ մըն է որ հակառակ Պալկանցիներու այն յայտարարութեան թէ մինչեւ երէկ Էտիրնէն անձնատուր ընել կը կարծէին, այդ յոյսը ի դերեւ ելաւ։

✎ Դաշնակցութեան նախարարը երէկ ներքին գործերու նախարարին հետ կարեւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

✎ Թրանսպորտ դեսպանատան Ա. Թարդմանը երէկ արտաքին գործերու նախարարին այցելեց։

ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՃԷՍԻԼ ՓԱՇԱՅԻ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԻՋԵՒ

Քաղաքապետ ձէմիլ փաշայի և ներքին գործոց նախարարութեան հրամանին վրայ քաղաքապետական ընդհանուր ժողովին տեղ կազմուած յանձնաժողովին միջեւ անհամաձայնութիւն ծագած է Մ. Օրիքի պայմանագրութիւնը վերանորոգելու խնդրոյն մասին։ Մ. Օրիք ասկէ առաջ երեք տարի պայմանժամով քաղաքապետութեան դիտական յանձնաժողովին նախագահելու համար պայմանագրութիւն կնքած էր, որ մէկ քանի օրէն վերջանալու մօտ է։ Քաղաքապետական յանձնաժողովը նկատելով որ դիտական մարմինին նախագահութիւնը պատասխանատուութիւն պահանջող պաշտօն մըն է, պէտք տեսած է օսմ. հպատակներէն կարող անձ մը հրաւիրել նոյն պաշտօնին։ Ինչպէս նաեւ նկատելով որ ոստանդացի, կալի գործարաններու և հրդեհաւոր վայրերուն նման խոյր չինութիւններ նուազուելով պիտի չնուազեն սրոյսմ տեսած է Մ. Օրիքի պայմանագրութիւնը չվերանորոգել։ Իսկ քաղաքապետ ձէմիլ փաշա Մ. Օրիքի պէտքը չնչելով ներքին գործոց նախարարութեան առաջարկած է Մ. Օրիքի պայմանագրութիւնը վերանորոգել։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկ Բ. Դրան մէջ նիստ գումարելով զբաղեցաւ Լանանէ և օսմ. դեսպաններէ հասած հեռագիրներու ընթերցումով և նկատի առաւ ստացուած հասած տեղեկագիրները։ Ժողովը այս առթիւ խորհրդակցութիւններ կատարեց երկրին ներքին և արտաքին կենսական խնդիրներու շուրջ։

Կը տեղեկանանք թէ Օսմ. կառավարութեան և Թուրքիոյ ազգային պանքայի միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին կարեւոր փոխառութիւն մը կնքելու համար։ Այս պատճառով դրամական անօրինութիւնը Լանանէ հարցուցած է թէ կրնայ բանակցութեան մտնել այս տեսակ փոխառութեան մը համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Զաթալճայի կողմը օսմ. զինուորները յարձակում գործած են Գալլիպոլի զին. այժերու վրայ և մէկուկէս ժամ անընդհատ ընդհարում մը շարունակուած է, որու վրայ Թշնամւոյն մէրթայլօղի մէկ ջոկաը 1800 մէթր հիւսիսէն մասնակցած է ընդհարման և ոսկայն կա մղուած է օսմանցիներէ։

ԳԱՆԶԱՏՈՒՍԵՐՈՒ ՏՊԱԳ ՈՒԹԻԻՆԸ

Հինգ ու կէս միլիոն ոսկի արժէքով գանձատուներու ապագրութեան համար կառավարութիւնը Ցիրթէլի ապարանին հետ պայմանագրութիւն մը կնքած է, որ 45 օրէն պիտի յանձնէ գանոնք։ Առժամեայ գանձատուները, որոնք գ. առ գրուած են, մեծ մասամբ գնուած են կ'ըսէ «Թէրճիման»։

ՎԻՐԱՒՈՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Ցունաց Պատրիարքարանը որոշած է հիւանդ և վիրաւոր զինուորները դարմանելու համար 100 անկողին տրամադրել Եէսի Գունաց Հիւանդանոցին մէջ և 4 անկողին ծերերու նպակին ապաստարանին մէջ։

ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ՅՈՑՆԵՐԸ

Ցոյն թերթերը կը յայտարարեն թէ Ցունաց Պատրիարքի գիմումին վրայ Վարչապետը Պատրիարքարանէն պահանջած է ձերբակալուած Ցոյներուն անունները ցանկը։ Սակայն Վարչապետը դիտել տուած է որ պատերազմի ժամանակ զանազան ազգերու պատկանող 200 անձերու տրաքումը կարեւորութիւնէ զուրկ է։ Ցունաց Պատրիարքարանին զործակատարը երէկ Պատրիարքին կողմէ Վարչապետին յանձնեց վերոյիշեալ ցանկը։

Մ. ՀԷՅՆՕԼԹ ԿԸ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԻ

Վիէննայէն Մարտ 12 Թուականով կը հեռագրեն թէ Մ. Հէյնօլթ, Ներքին Գործոց Նախարարը, Միրանքնավարձանի մէջ թեթեւօրէն վիրաւորուեցաւ ինքնաշարժ կառքի մը արկածէն։

ՊԱԼԷՔԱՆԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Պերլինէն կը հեռագրեն թէ բոլոր ամենայն հաւատակարութեան դաշնակիցներուն պատասխանը պետութեանց միջնորդութեան առաջարկութեան համար ստացուեր է։ Ցիշելի է որ պատերազմի ժամանակ զանազան պետութիւններուն կողմէ անկատար։

Սոյդ տեղեկութեանց համաձայն դաշնակիցները, Ցունաստանի պնդումին վրայ, պիտի պահանջեն, որպէս զի պայմաններու հետ. որ Բ. Դրան տանձնէ առաջ ամայն առանձնայնութիւնները Թուրքիոյ մէջ զորս կը վայելեն ոստ հպատակները եւ Քրիստոնեայ Օսմ. հպատակները։ Այս առանձնայնութիւնները կրօնական և ազգային պիտի ըլլան։

ՀԱԹԱԼՃԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Երէկ Քասաբճայի շրջակայքը Թշնամի բանակներու և Օսմ. առաջապահներու միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ՄԸ

Դեսպանները Բ. Դրան մատուցին հետեւեալ ծանուցագիր մը որով անոնք դրամական հատուցում կը պահանջեն օտարահպատակներու այն ապրանքներու մասին որոնց մէջ Օսմ. զինուորները դեռզուած են։

ՃԱՎԻՏ ՓԱՇԱ

Աթենքէն կը հեռագրեն թէ ըստ ոնեա Իմրաոյի ճավիտ փաշա պիտի քալէ Քրէմէթիի վրայ տասը հազար զինուորներով։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԿԱՐԾՈՒԲԸ ԻՆ ՍԻԼԻՍՏՐԻՆ

Բարիզի «Էքլեր» թերթին Սոֆիայէն կը հեռագրուի թէ 600 Պուլկարներ, Սիլիսթրէի և Պալչրքոյի, դիմեցին կառավարութեան, որպէսզի ան չի հաւանի Սիլիսթրէի յանձնումին։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԱՄԻՏԻԵԷ ԿԸ ՈՒՐԱԿՈՒՄԷ ՏՈՒՐԱՑՈՆ

Հոսմ, 12 Մարտ.— «Համիտիէ»ի «Տուրացոն» ամրակոծելու լուրը Հոսմ հասու անցել հեռագրով։ «Համիտիէն» Սերպիական բանակ ոմրակոծելէ վերջ, մեկնած է անծանօթ ուղղութեամբ։

ԼՕՆՏՈՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱԺՈՂՈՎԸ

Լոնտոն, 12 Մարտ.— Դեսպանաժողովը որոշած է, ինչ որ ալ ըլլայ Դարտանելի և Սերպիոյ դէպքերուն արդիւնքը Նեթարլանդի մասին, Տէրութիւնները իրենք պիտի ձգեն Ալպանիոյ սահմանագիծերը։

Այս պատճառաւ տերութիւնները պիտի հաղորդեն Դեսպանաժողովի այս որոշումը Զէթինիի կառավարութեան, իրարանցով այս վերջինի խուսափիլ աւելորդ արիւնահեղութենէ մը, որ անուշադիր պատճառէ Նեթարլանդի գրաւումը, քանի որ պիտի տարուի զայն Թագաւոր հաշտութեան կնքման պարագային։

Նոյն յայտարարութիւնները պիտի ըլլայ նաեւ Մեծ Տէրութեանց կողմէ Սերպիոյ, իր կողմէ գրաւուած ալպանական ծովեզերքի մասին։

ԱԻՍՏՐԻԱՅ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վիէննա, 12 Մարտ.— կը ծանուցուի թէ Աւստրիա բացարձակապէս հակառակ է Սերպիոյ դէմ յարձակողական գործողութիւն մը կատարել։

ԱԻՍՏՐԵՒԱՐՈՒՍ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԱՐՁԱԿՈՒՄ

Բարիզ, 12 Մարտ.— Եւրոպական մամուլը հիմարիա ոճիրներ մը կը մեկնէ կալիցիոյ ռանհանեան վրայ Աւստրիոյ զինուորներու թիւի կրկնացումին, ինչպէս նաև Ռուսական պահեստի զինուորներու արձակումին։

ՀՆՐՔՈՒՄ

Հոսմ 12 Մարտ.— Հոս վճռապէս կը տարբերի Բարիզի «Ինթրանսիժան» թերթին այն լուրը, որուն համաձայն իբր թէ Գերմանիա և Աւստրիա հարցուցած ըլլան Իտալիոյ թէ յարձակիչ հակաբերին պատասխան կտան՝ ոչ ըլլալ, եւրոպական յարձակողականի մը սկսելու համար։

ՕՈՑՆ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐ ՎԵՃ

Սոֆիա 12 մարտ.— Պուլկար երեսփոխանական ժողովին մէջ յայն և պուլկար վեճի մասին հարցապնդում ուղղուեցաւ։

Տօն Սէզար բաւականացաւ պատասխանելու կամ կերպով.

— Ձիդ ըստիս պէս, պարոն, մանոգ ըլլալով չէի կրնար տեղ մը կենալ։ Մինչ Գ. Սէզանիէ բան մը կը մտածէր հաւատաքննիչին ճանկերէն ձեղ ազատելու համար, ես ալ գտի կեցայ ճաշարանին արտաքին դրան վրայ։ Անկէց տեսայ մարդուն դուրս ցատկելը, և դայն կեցնելու ժամանակ չունենալով, պատաի վանդը ձեզի իմացնելու համար։

Բարէլլան վայրկեան մը համեղ խմորեղէն մը ուտելու զբաղած երեւցաւ։ Ցանկարծ գլուխը վեր ասնկելով դարձաւ։

— Բայց, ըսաւ, չեմ տեսներ ձեր նշանածը, ամենասիրուն Ժիրլատան։

— Ժիրլատան երկուքնէ ի վեր անհետ եղած է, պարոն։

Բարէլլան մէկէն ի մէկ վար դրաւ իր դաւաթը զոր չրթունքներուն պիտի տանէր, և ըսաւ, քննելով երիտասարդին ծպտուն դէմքը.

— Է՛յ... չատ հանդարտ դէմքով մը կ'ըսէք ատիկա։ Սիրեարի մը այդ հանդարտութիւնը դարմանք կը պատճառէ ինծի, կը խորհիմ։

— Ձեր կարծածին պէս չէ, պարոն, ըսաւ Թորէրտ ժպիտը չարաւանելով։ Դիտէք, պարոն ասպետ, թէ Ժիրլատան կը յանձնի չթողուլ Ցանիան։

— Էրածը ոչինչ բան չէ, ըսաւ Բարէլլան, և իմ կարծիքս ա՛յն է որ յորդորէք զինքը կարելի եղածին չափ փախչելու։ Հաւատացէք ինծի, այս երկրին ենրեւոյթը գէշ է թէ՛ իրեն և թէ ճշդի համար։

— Ահա ասիկա չեմ կրնար հասկնալ անոր, այժ ասաւ Սէզանիէ ուսերը թօթուելով. բայց ներքատարդները յանախ իրենց գլխուն փչածը կ'ընեն։

— Բայց, ըսաւ Տօն Սէզար լրջօրէն, խնդիրը դեռատի կնոջ պարզ քմահաճոյքի մը վրայ չէ, ինչպէս կը թուիք կարծել։ Ժիրլատան ալ ինծի պէս չէ ճանչցած իր հայրն ու մայրը։ Արդ, ժամանակ մը ի վեր իմացած է որ իր ծնողքը ողջ են և կը կարծէ անոնց հետքին վրայ եղած ըլլալ։

Եւ տրտնմրիկ չեղաւ մը,

— Ընտանի վտանգաւոր քաղցրութիւնը, մայրենի դգալանքներուն կաղդուրումը իրրու գերադոյն երջանկութիւն կ'երեւան անոնց որ մեզի պէս երբեք ճանչցած չեն զանոնք։ Թերեւս կամովին լքուած են, թերեւս անարժան են այն ծնողքը զոր իրենք տ'ինքան խանդաւառ կը փափաքին ճանչնալ և պիտի մերժեն դիմենք չարչարեմամբ... քայց ինչ փոյթ, կը փնտռուին դարձեալ՝ նոյն իսկ տիրաբերին ցուցուս ասիճան... Ժիրլատան կը փնտռէ... և ինչպէս տիրա կրնամ ըսնել արդիւն դայն քանի որ ես ալ պիտի փնտռեի ատնոր պէս... Եթէ չդիմնայի, ուա՛ղ, որ անանք որոնց անունը չեմ ճանչնար, ոչ ես են։

— Ձար ատատանա՛յ, ըսաւ Բարէլլան, ակամայ յուզուած, ատենէն պիտի ըսէք... Բայց ինչու ձեր նշանածին չէք ուզեր իր խուզարկութիւններուն մէջ։

— Ժիրլատան քիչ մը անբնական է. Պանսնանի մէջ է. գիտէք — դամ դանէ Զանմուսիներէն կրթուեցաւ։ Իրեն յատուկ գաղափարներն ու կերպերն ունի. իր բոլոր ուզածը միայն կ'ըսէ... Նոյն իսկ ինծի... կարծեցի հասկնալ թէ համոզում ունի թէ իր խուզարկութիւնները պիտի չյանգին արդիւնքի մը, եթէ ինք անձամբ չընէ։ Գալով իր անհետացումն, եթէ մահով չեմ, պատասխանը ա՛յն է որ քանիցս ուրդէն անհետացած է այս պէս։ Գիտեմ որ ան կը հետեւի խարդաւոր հետքի մը... Ինչո՞ւ համար զայն ընդմիջել։ Վաղը թերեւս

— Բայց, ըսաւ Տօն Սէզար ապշելով, ինքիրը դեռատի կնոջ պարզ քմահաճոյքի մը վրայ չէ, ինչպէս կը թուիք կարծել։ Ժիրլատան ալ ինծի պէս չէ ճանչցած իր հայրն ու մայրը։ Արդ, ժամանակ մը ի վեր իմացած է որ իր ծնողքը ողջ են և կը կարծէ անոնց հետքին վրայ եղած ըլլալ։

Եւ տրտնմրիկ չեղաւ մը,

— Ընտանի վտանգաւոր քաղցրութիւնը, մայրենի դգալանքներուն կաղդուրումը իրրու գերադոյն երջանկութիւն կ'երեւան անոնց որ մեզի պէս երբեք ճանչցած չեն զանոնք։ Թերեւս կամովին լքուած են, թերեւս անարժան են այն ծնողքը զոր իրենք տ'ինքան խանդաւառ կը փափաքին ճանչնալ և պիտի մերժեն դիմենք չարչարեմամբ... քայց ինչ փոյթ, կը փնտռուին դարձեալ՝ նոյն իսկ տիրաբերին ցուցուս ասիճան... Ժիրլատան կը փնտռէ... և ինչպէս տիրա կրնամ ըսնել արդիւն դայն քանի որ ես ալ պիտի փնտռեի ատնոր պէս... Եթէ չդիմնայի, ուա՛ղ, որ անանք որոնց անունը չեմ ճանչնար, ոչ ես են։

— Ձար ատատանա՛յ, ըսաւ Բարէլլան, ակամայ յուզուած, ատենէն պիտի ըսէք... Բայց ինչու ձեր նշանածին չէք ուզեր իր խուզարկութիւններուն մէջ։

— Ժիրլատան քիչ մը անբնական է. Պանսնանի մէջ է. գիտէք — դամ դանէ Զանմուսիներէն կրթուեցաւ։ Իրեն յատուկ գաղափարներն ու կերպերն ունի. իր բոլոր ուզածը միայն կ'ըսէ... Նոյն իսկ ինծի... կարծեցի հասկնալ թէ համոզում ունի թէ իր խուզարկութիւնները պիտի չյանգին արդիւնքի մը, եթէ ինք անձամբ չընէ։ Գալով իր անհետացումն, եթէ մահով չեմ, պատասխանը ա՛յն է որ քանիցս ուրդէն անհետացած է այս պէս։ Գիտեմ որ ան կը հետեւի խարդաւոր հետքի մը... Ինչո՞ւ համար զայն ընդմիջել։ Վաղը թերեւս

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐՕՐԻՆԱԿ ՔՕՍԻԹԷ ՄԸ

«ԱՌԻԻԾ ԵՒ ՎԻՃԱՊ»

Պարտիզակէն կը գրեն մեզի.—

Այս կիրակի առաւ չուկային զանազան կողմերը փակցուած գտնուեցաւ յայտարարութիւն մը «Առիւծ և Վիշապ» առարարութիւնով։ Հոն կ'ըսուի թէ, նկատի առնելով գիւղացի ժողովուրդին տառապանքը՝ վաչխատաւորու ձեռքը, կազմած են վրէժխնդրական քոմիթէ մը որ զէնքի ուժով պիտի արգիլէ մէկ ոսկիին համար ամսական 4-5 դրչ. տակոսի գանձումը և թէ պէտք է այդ տակը իջնէ մէկ դրուշի։ Քոմիթէն կուտար նաեւ չորս հոգիի անուն - Յարութիւն Քիւրքճեան (վերջնական) Սակոբ Ղազիկեան, Մ. Մկրտիչ Տ. Կարապետեան և Մինասիկ

ԻՕՏ.—Ինչու այսքան չար ձկան իւղ կը գործածուի անարիւն և սակաւակամ զոյացց համար։

Որովհետև ան իր մէջ կը պարունակէ կազդուրիչ իօտ գործածաւոր վիճակի է, բայց ամէն ձկան իւղ հաւասար այժ չի կրնար ունենալ. անոր ամենէն լաւագոյնը և թարմը պէտք է փնտռել Հայկ Ալլահվերդեանի դեղարանը, Պանէ Գալաթեանի Իօթանանէ ճամբէն։

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԴԱԼԷՄԲԵԱՐԵԱՆ

Բերա, մեծ փողոց Ազա ճամբի դէմ մացի կարգը, թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութենէս լիապէս հաստատուած եմ որ Դեղարան մը կրնայ յաջողիլ այն պարագային՝ երբ ուշադրութիւն, ճշտապահութիւն և աշխատիլ հոգատարութիւն կը տրուին ամէն գործառնութեանց մէջ, փութացնելու համար հիւանդին ապաքինումը։

Կը մաղթեմ որ երբէք չհիւանդանաք, բայց եթէ երբեք պէտք ունենաք ո և է դեղագրի մը պատրաստութեան, հաճեցէք դիմել մեր նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք արուեստին ամենանուրբ պահանջումներու համաձայն դեղերու թարմութեամբ պատրաստութիւն դեղերուն ամենէն ժամը։

Անձնապէս ալ հսկողութիւն համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել դեղարանս։

Մեր գաւառացի Հայ ազգակիցներուն դիմումներուն համար մասնագէտ առաջնակարգ բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի երբ դիմեն մեր դեղարանը։

Փիչ առեներուն մէջ յարգոյ հասարակութեան մօտ գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, սկսած եմ «Եւրոպական» կեղտոտներէ ուղղակի բերել տալ դեղերու մթերքը։

Զուլիցիրիական պատուաստի ժամանում չաբաթը 2 անգամ.

Տրամադրելի վկայական հիւանդապահուհիներ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏՕՆԵԱԼ

ՎԵՀ. ՋԱՐԻՆ 1881 ՄՐՏ 20Ի ՈՒՔԱԶՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ, ԻՐ ՄԱՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ, ԹԻՒ 37, ՄՕՐՄԷՋԱՑ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ամբողջովին վճարուած	ֆր.	13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	»	231,840,000
Ցայսօր ապահովագրեալներուն ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ և ՎՆԱՍՈՒՑ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ	»	774,840,000
1911 թն Գանձուած ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ և ՏՈԿՈՍ	»	124,086,000

«ՌՕՍԻԱ» Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով կ'ստանձնէ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ

ԿԵԱՆՔԻ ապահովագրութիւններ զանազան կարգի

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ՝ ինչպէս նաև՝

Շագանակով և երկաթուղիով ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ և՝

ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՑՐՈՒԹԵԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ

Մանրամասնութեանց և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՆԱՁԻՒՂԻՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարափին վրայ՝ Զինիւի Բրնթիլ խան, կամ ՍՏԱՄՊՈԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Ալիր էֆ. Ճատէի,

Տիւրիզ զատէ խան, թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔՆՆԻՉ ՍՏԱՄՊՈԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՆԱՁԻՒՂԻՆ ՏՆՕՐԷՆ

Յ. Մ. ՔԻՉԷՃԵԱՆ Դ. ԱՐԱԳԵԱՆ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ, ՊԱԼԻ ՓԱՇԱ ԵՕԳՈՒՇԻՈՒ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ՕՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

այս դեղարանը որ հասարակութեան ծառայութիւնը արժանաւոր ամենայն գոհունակութեամբ կատարելագոյն դեղագիրներու ելդրիա պատրաստելու համար, այս անգամ իր յանձնարարիչը դրի ձգելու նպատակով բերուած է «Ելդը. մարգարէ ՄՈՒՏԱՖԱՆ» ամենահռչակ ջուրն, որ մէկ անգամակն իսկ... բնակիչ կ'ունենայ։

ԻՐ ՈՐԻ ՆԴՈՒ ՄԸ ՊՈՐՁԻ

ԳԻՆԻՐ ԴԻՐՈՒՄՈՒՏՕՅԼԻ ԵՆ

ՕՐԻԿԻՆԵՐՈՒՆ

ԳԱՂԻԼԱՆ ԱԽՏԻ ԵՒ ՋԵՐՄԱՄՋՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Տոքթ. Ա. ԷՍՄԱՆՈՒԷԼԻՏԻՍ

Նոր դէպքերամբ և կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամզուքիները, գաղղիական ախտը, անկարգութիւնը և արգանդի հիւանդութիւնները։ Ամէն օր առաւօտեան մինչեւ իրիկուն կը գտնուի Պապը Ալի ճամբէն, Մէսէրլէք օթելի դէմը, Քամեր լուսանկարչատան։ Յարգելի հիւանդներ՝ յարկի իր զբաղեցուցած մէջ, ուր կ'ընդունի հիւանդները։ Կրնան համար յատուկ տեղ կայ։ 50—10

Տքթ. Հ. ԻՆԿԻԼԻԶԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՄՆՆԴԱՒԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՎԷՆԷՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Դիտական ամենավերջին մէթոտներով կը դարմանէ հին և նոր ջերմամզուքիւնը, գժուարամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, նեղսիզութիւնը, երիկամունքի և Բրոնխիտի հիւանդութիւնները։ Իսկ գ